

ANNA ja INGEL

„Ütle, kas see raamat on tõsi?”
kuulen kedagi küsivat.
„Kas Anna on olemas?
Kas Sami on olemas?
Kas on olemas Liiva Manda, Esa ja Jaana?
Ja kõik teised, kellest sa jutustad?”

Mõtlen veidi. Kuidas ma sellele vastaksin? Võib-olla nii: „Muidugi on olemas. On palju Annasid ja Samisid ning nutvaid beebisid ja kõiki teisi, kellest selles raamatus räägitakse. „Kolm rõõmsat Jumala last” on samuti olemas. Kuulsin neist halastajaõelt. Kui sa „avad oma silmad”, võid ise aru saada, et selle raamatu tegelased on olemas.”

„Kas ingel on olemas?”

„Muidugi. Inglise räägitakse Piiblis. Sinagi võid koos inglisa käia, nii nagu Anna käis, ehkki sa ei näe teda täpselt samamoodi kui Anna. See, mis Annaga juhtus, võib juhtuda ka sinuga, Seijaga, Sariga, Samiga, Jussiga

..... (süa kirjuta oma nimi).
Pole oluline, kas oled tüdruk või poiss, noor või vana, tähtis on ainult see, et sul on ARMASTUSE PRILLID. Neid ei saa osta prillipoest, aga sa võid saada need kingiks, nagu Anna sai. Siis muutub su elu rõõmsaks ja põnevaks. See on tõsi, võid seda ise proovida.”

ANNA OLII TÄIESTI TAVALINE TÜDRUK, HELEDAJUUKSELINE VALLATU SINISILM. PEKKA OLII KOLMEAASTANE. VAHEL OLII TA TORE, VAHEL HIRMUS KIUSUPUNN – TÄPSELT SELLINE, NAGU NII VANAD VÄIKEVENNAD TAVALISELT ON.

Joonista aknale lilli. Kas ühest aknast ei vaata laps õue? Joonista ta. Värvii pilt värvipliatsitega, et sinuga ei juhtuks nii nagu Pekkaga 6. peatükis.

ANNA NÄEB INGLIT

Ühel päeval nägi Anna inglit. Pärís inglit. Mitte seda inglit, kes on voodi kohale riputatud pildil ja kes kaitseb väikest poissi ja tüdrukut. Mitte ka seda klantspildiinglit, mis riputatakse jõulukuusele. Ei, ei, vaid pärís tõelist inglit.

Ingel oli näinud Annat juba siis, kui ta oli veel väga väike tüdrukutirts, kes magas vankris või beebivoodis. Ja siis, kui ta õppis roomama. Ning siis, kui ta esimest korda tõusis püsti täiesti iseseisvalt, hoides kinni söögilaua jalast, ja leidis, et maailm on nii kaitsetu, kui potsatas istukile ning hakkas nutma. Ja siis, kui ta uuesti seisis lauajala kõrval ning tegi esimesi samme isa väljasirutatud käte poole. Juba teisel sammul kukkus ta pikali. Sellest sündis suur nutt, mis lõppes alles siis, kui isa ta sülle võttis ja ta ninaotsale viis musi andis.

Ingel oli näinud Annat pärís algusest peale, oli käinud temaga kaasas kõikjal ja kaitsnud teda igal sammul. Ingel ei takistanud iga tema kukkumist, sest kukkudes õpib palju asju, näiteks ettevaatust. Ja seda, et sa ei oska kaugeltki kõike, mida arvad end oskavat. Ning seda, et kõiki lapsi – suuri ka — kaitsevad Taevaisa käed. Võib-olla ka muud, kui täpsemalt mõtelda.

Jah, ingel oli näinud Annat kogu aeg ning teda kaitsnud. Aga ühel päeval nägi Anna inglit. See oli pühapäev.

Kes oli Anna?

Ta oli täiesti tavaline tüdruk, heledajuukseline vallatu sinisilm. Ta oli täpselt nii vana kui ühel käel sõrmi. Tal oli isa, suur ja tugev, nagu isad tavaliselt on. Isa töötas postkontoris. Anna ema oli maailma parim ema, nagu on peaaegu kõikide laste emad. Väikevend Pekka oli kolmeaastane. Vahel oli ta täiesti tore, aga vahel hirmus kiusupunn – täpselt selline, nagu kolmeaastased väikevennad tavaliselt on.

Nad elasid väikese linna suures mitmekorruselises majas. Samas kvartalis (kui sa ei tea, mida „kvartal” tähendab, küsi emalt) oli veel neli mitmekorruselist ja kolm vana puumaja. Üks maja oli nii vana, et seal ei elanud keegi peale metsikute kasside maja all. Anna kodumaja lähedal oli ka eramaju ja metski polnud kaugel, aga sinna ei tohtinud üksinda minna. Vähemalt loata mitte.

Anna oskas kahte inglilaulu. Kas sina oskad inglilaule? Kui ei oska, õpi! Laula neid.

Oli pühapäev, 4. juuli, kui Anna valju häälega laulis esimest inglilaulu. Siis nägi Anna inglit.

Ingel oli tore ja särav, õrn ja tugev. Tiibu Anna ei näinud, aga sellest polnud midagi. Kõik ei näe kõike, näiteks ingli tiibu. Ka ilma tiibadeta tundis Anna ingli ära. Tal oli nii turvaline ja hea ja õnnelik tunne, nagu siis, kui ta oli pärís väiksena ema süles ning ema silita ta pead ja naeratas kõige säravamalt ja

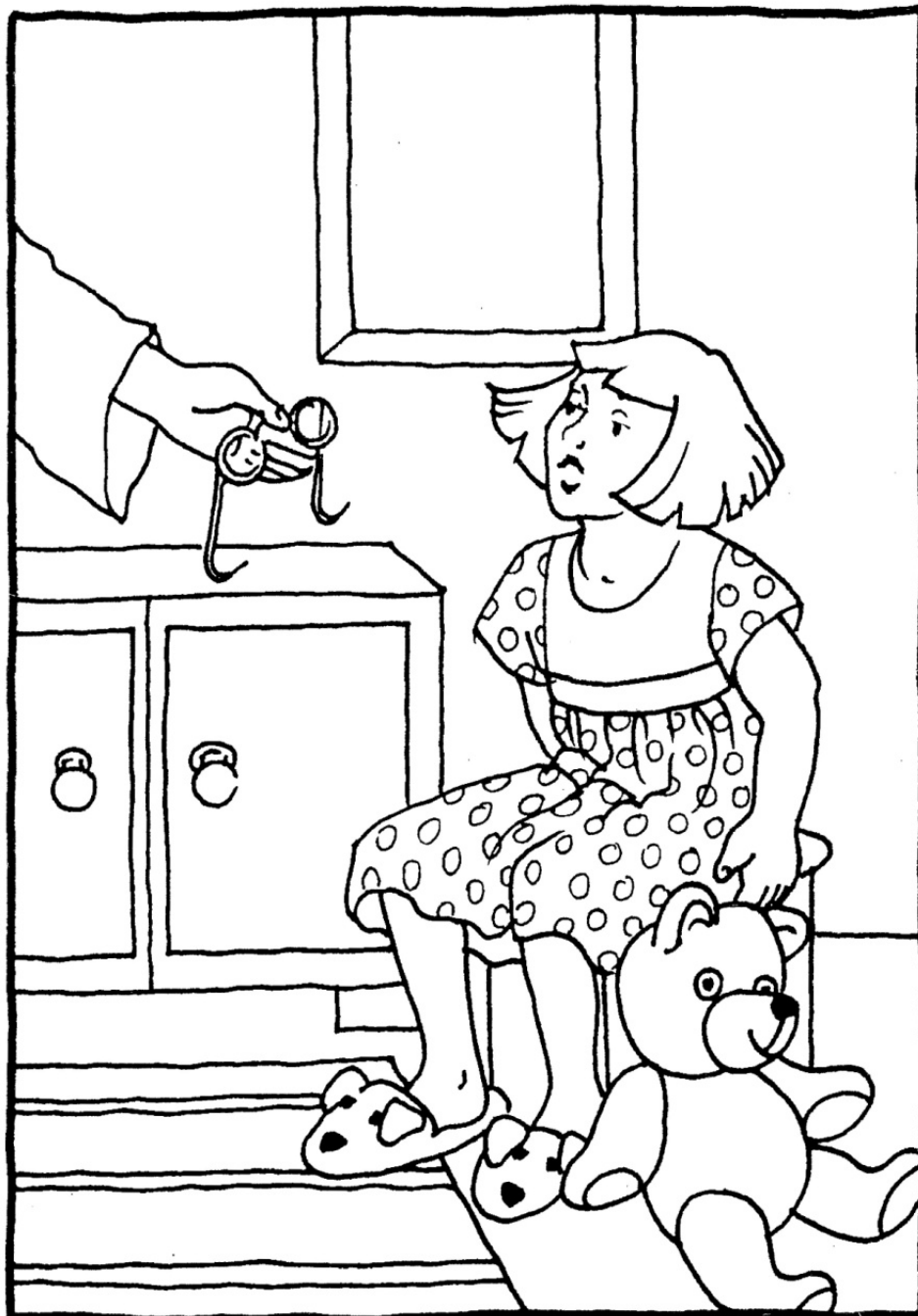
hellemat naeratust. Siis paistis südames päike, kuigi väljas oleks võinud olla lumetorm. Või pime öö ning pakane.

Ingel vaatas Annat ja küsis:

„Kas tahad koos minuga jalutama tulla?”

„Tahan,” vastas Anna.

Kui ingel ta käe haaras, tundis Anna end veelgi õnnelikuma ja kaitstumana kui ainult inglit nähes. Anna hüppas rõõmust ning küsis: „Kuhu sa mind viid?”

ANNA ISTUS PINGIL NING LAULIS VÄLJU HÄÄLEGA INLILAULU: „TAEVAINGEL ÜTLES NII...” SIIS NÄGI ANNA INGLIT

Joonista pildiraami sisse ingel. Värvige see värvipliatsitega.

„Algul Jeesuse juurde, siis inimeste juurde.”

„Kas taevasse ka?”

„Veel mitte. Jeesus on siin all ka,” sõnas ingel.

Nad kõndisid käsikäes. Sinises taevas paistis päike ja kirikukellad helisesid.

„Tead,” ütles ingel, „kui me läheme Jeesuse juurde, siis annab ta sulle midagi, mille abil sa hakkad inimesi õigesti nägema. Arva, mis sa saad?”

„Kuldkrooni,” mõistatas Anna.

„Kuldkrooniga ei näe,” ümahtas ingel.

„Pikksilma,” arvas Anna. Aga see vastus oli samuti vale.

„Pikksilmaga vaadatakse kaugemale,” lausus ingel. „Inimesed on ligidal. Sa pead algul nägema lähedale, seejärel õpid nägema ka kaugemal olevaid inimesi.”

„Ma näen ju inimesi lähedalt,” vastas Anna. „Näen isa ja ema ja Pekkat ja naabermaja pisi-Riitat ja Annet ja Kallet ja politseinik Monost ja majahoidjat ja toidupoe kassapidajat ja vanaema ja – ma ei jaksa neid kõiki üles lugeda. Ma tunnen vähemalt sadat inimest. Või tuhandet. Või miljonit. Kumb on suurem, tuhat või miljon?”

„Miljon,” lausus ingel. „Ma tean, et näed enda ümber inimesi, aga sa näed neid sellistena, nagu nad näivad väliselt. Näed riideid ja nägusid. Näed, mida nad teevad. Aga Jeesus annab sulle midagi, millega võid näha inimesi sellistena, nagu nad on oma südames. Sa saad Jeesuselt armastuse prillid.”

„Mul pole prille vaja,” sõnas Anna. „Mul on head silmad.”

„Kõik inimesed vajavad armastuse prille. Ilma nendeta ei näe südant. Südame nägemine on tähtis.”

„No jah,” lausus Anna. „Kui see on Jeesuse arvates tähtis ja kui tal on prille nii palju, et jätkub lastelegi, siis võib ta mulle need ju anda.”

„Muidugi annab,” ütles ingel.

„Mida ema küll mõtleb, kui näeb, et mul on prillid?” arutles Anna endamisi.

ARMASTUSE PRILLID

Pühapäev

Ingel juhtis Anna kirikusse. Ta avas raske ukse ning nad astusid sisse. Nad läksid piki vahekäiku altari lähedale. Orel mängis ja inimesed laulsid. Oli jumalateenistuse aeg. Nad istusid esimesse pinki.

„Ma ei näe siin Jeesust,” kurtis Anna. „Siin, meie kirikus, ei ole Jeesust altarimaalil nagu vanaema kirikus. Meil on ainult rist.” Ta osutas ristile altari kohal.

„Jeesus on siin,” lausus ingel. „See on Jumala koda ja Jeesus on seal, kus kaks või kolm inimest on koos tema nime pärast.”

Anna tõusis pingile põlvili ning vaatas tahapoole. Ta loendas inimesi.

„Neid on kolm ja rohkem. Vähemalt sada. Aga Jeesust ma ei näe. Kas ta ei ole veel tulnud?”

„On küll,” vastas ingel. „Ta on seal, kus palvetatakse.”

Anna pani kiiresti käed risti ja hakkas palvetama: „Armas Jeesus, armas Jeesus.”

Aga Jeesust ta ei näinud. Ainult kirikuõpetajat. Kirikuõpetaja tõusis kantslisse ja hakkas jutlust pidama.

„Ma ei näe Jeesust,” kurtis Anna.

„Ole tasa ja kuula, siis kuuled Jeesuse häält,” sõnas ingel. „Ta räägib Jumala nimel.”

Anna kuulas, kuidas kirikuõpetaja luges: „Jeesus ütleb: „Pole olemas suuremat armastust kui anda oma elu sõprade eest.””

„Kas mäletad, kuidas Jeesus suri?” küsis ingel.

„Muidugi. Ristil.”

Anna vaatas altari suurt risti ning mõtles, kulm kortsus.

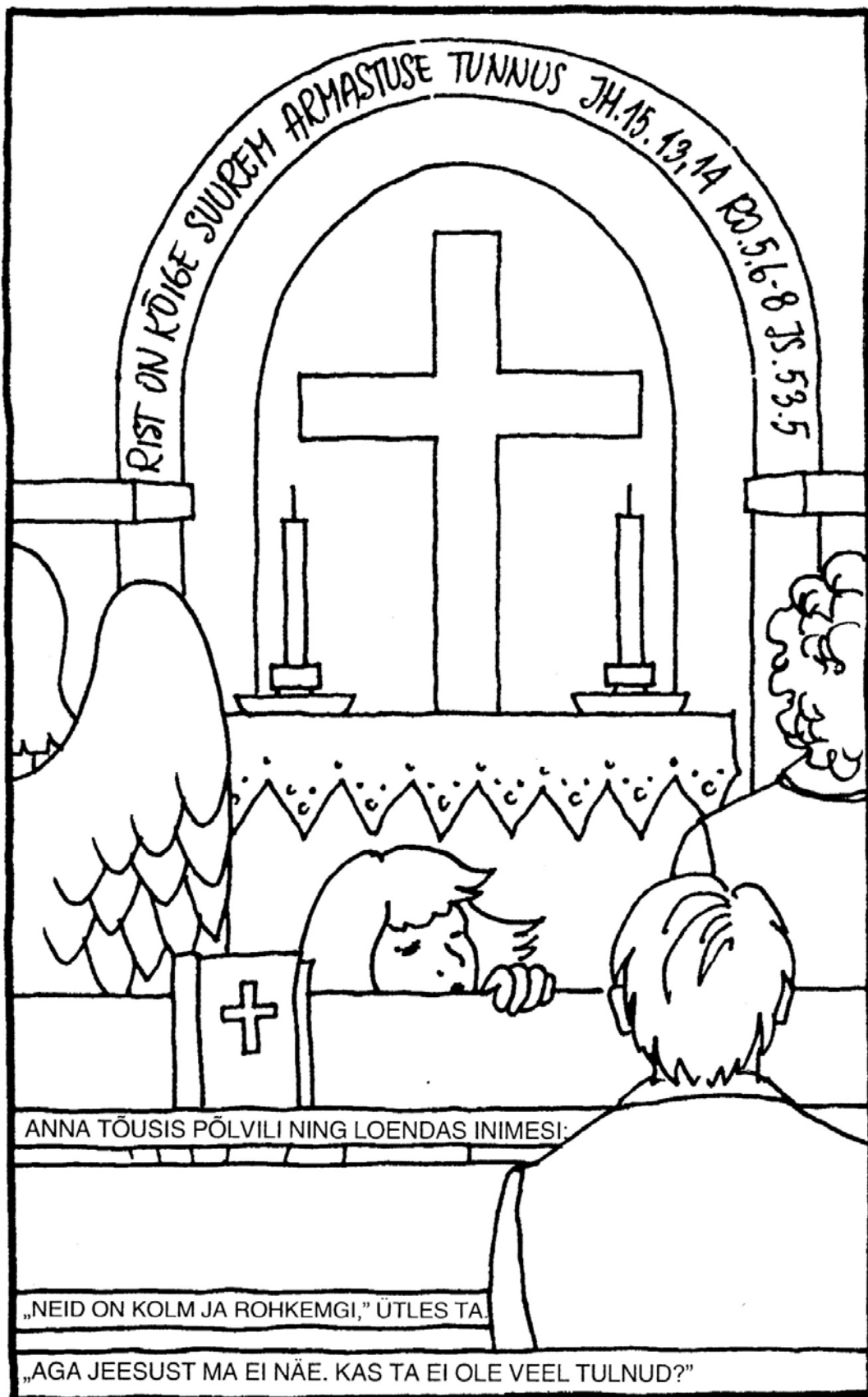
„Jeesus armastab sind suurima armastusega,” sosistas ingel nii tasa, et seda võis kuulda vaid südamega.

Anna kuulis. Äkki ta tundis, et Jeesus on päris lähedal, üsna tema kõrval ning ta armastus, see suurim armastus, millest rist jutustab, ümbritseb teda särava, tugeva soojusena. Jeesus vaatas teda ning ütles: „Anna.”

Ta ütles seda Lunastaja häälel. Armastavalt. Anna pani käed risti ning lausus:

„Jeesus, aitäh sulle! Tänan! Ka mina armastan sind.”

Süüta küünlad. Loe, mis on kirjutatud risti ümbritsevale kaarele. Joonista väike lauluraamat suure lauluraamatu kõrvale. Värvige see ära.

Ta muutus nii rõõmsaks, et unustas inglilise ning tahtis pingile püsti tõusta ja hüüda kõigile inimestele kirikus: „Jeesus armastab mind!” Aga ta ei teinud seda, sest ema oli öelnud, et lapsed peavad kirikus vaikselt olema. Nad ei tohi segada teisi inimesi, kes kuulavad Jumala Sõna. Anna ei hüüdnud midagi, vaid istus hiirvaikselt. Jeesuse armastus ümbritses teda nii soojalt ja imeliselt, et tundus, nagu oleks istunud ta Jeesuse süles ja Jeesus oleks pannud ühe käe ta piha ümber ja teise käe ta pealaele ning teda õnnistanud.

„Ma pole kunagi olnud nii rõõmus,” mõtles Anna. „Isegi mitte siis, kui onu Esko tuli Ameerikast külla ja andis sada marka. Või siis, kui sain viieaastaseks ning oli sünnipäev ja sain sinise sametkleidi ja tordil põles viis küünalt. Ka jõulude ajal mitte.”

Jõuludele mõeldes meenus talle ingel, kes oli ta kõrval. „Jeesus armastab mind,” sosistas ta inglile. „Jeesus on hea.”

Ingel naeratas.

„Katsu, mis sul nina peal on!” soovitas ingel.

Anna katsus.

Vaata imet! Ta väikesel nösuninal olid prillid. Läbi nende vaadates tundus kõik teistmoodi – särav ja rõõmus.

„Kas sina panid need mulle ette?” küsis ta inglilt.

„Ei, mitte mina,” vastas ingel. „Sa said need Jeesuselt. Need on armastuse prillid.”

Ingel naeris säravat inglinaeratust.

Anna proovis prille uuesti. Siin need nüüd olid. Tal polnud kunagi prille olnud, välja arvatud üks kord, kui ta luba küsimata proovis vanaema prille. Need muutsid maailma halliks ning Anna ei näinud nendega mitte midagi, kuigi silmaarst Salama ise oli need vanaemale määranud. Armastuse prillidega nägi ta selgesti. Kui ta vaatas risti altari kohal, siis säras see kuldsest. Päike valgustas kogu kirikut.

„Rist on suurima armastuse tunnus,” sõnas Anna. „Jeesus armastab suurima armastusega.”

Ingel naeris:

„Näed ju nüüd, Jeesus on siin. Ta on oma koguduse hulgas, seal, kus palvetatakse. Ta räägib oma nimel.” „Jah,” sõnas Anna, „aga lähme nüüd koju.”

Nad läksid. Orel mängis lõpulaulu, kui nad käsikäes piki vahekäiku ukse poole läksid. Inimesed naeratasid neile. Kogu maailm oli täis päikest ja rõõmu.

SAMI, KES NÄEB KÄTEGA

Esmaspäev

„Täna läheme Samile külla,” ütles ingel esmaspäeval. „Ta on seitsmeaastane.”

„Ei, hoopis viieteistkümneaastane,” vaidles Anna. „Sina mõtled Seppose Samit,” lausus ingel, „aga mina viin sind Niemise Sami juurde. Ta on sündimisest saadik pime.”

„Pime?” küsis Anna. „Ja ta ei näe mitte midagi?”

„Ei näe.”

„Üldse mitte midagi? Kas maju ja puid ka mitte?”

„Ei.”

„Aga inimesi? Kas ta ei näe isegi oma ema ja isa?” „Ei.”

„Taevast ka mitte?”

„Taevast ta muidugi näeb, kuid südame silmadega,” vastas ingel. „Aga sinist taevast ei ole ta kunagi näinud.”

Anna kõndis tüki aega täiesti vaikselt ning mõtles Samile. Siis ta hüüatas:

„See on kohutav! See on kohutavalt halb!” Ta pigistas silmad kinni ja maailm muutus pimedaks kui öö. Anna silmist hakkas tilkuma midagi märga. Arva mida?

„Ara nuta!” lohutas ingel. „Sami ka ei nuta. Kas sa tead, et pime näeb vahel paremini kui see, kellel on kaks tervet silma, millel on liiga palju vaadata.”

„Kuidas saab liiga palju vaadata?” küsis Anna.

„Saab.”

„Kas siis, kui oled lillepoes ja seal on liiga palju lilli? Või siis, kui peetakse jalgpallimeistrivõistlusi? Ja seal, kus on liiga palju inimesi? Ja siis veel televiisorid ja pildiraamatud ja kõik muu... Aga minu meelest ei saa kuidagi liiga palju vaadata.”

„Saab küll,” lausus ingel.

„Too näide,” palus Anna.

„Noh, näiteks siis, kui on väga palju muid raamatuid, nii et Jumala Sõna lugemiseks ei jää üldse aega.”

„Tead, kui ma õpin lugema, siis ma loen iga päev Piiblit,” lubas Anna.

„Soovin, et nii läheks. Siis kasutad oma silmi õigesti.”

Nad kõndisid käsikäes. Anna mõtles Samile, kes ei olnud kunagi vaadanud ühtegi pildiraamatut. Kes ei näinud üldse mitte midagi.

„Mida ma Samile räägin?” küsis ta.

„Tavalist juttu.”

„Tead, mul on klantspilt taskus. Ma annan selle Samile.”

„Anna.”

„Sami on kindlasti kohutavalt kurb, et ta kunagi, mitte kunagi ei näe midagi.”

„Arvad, et on?” sõnas ingel ja naeratas. „Peagi saad näha.”

Nad läksid edasi ning pöörasid ühe eramaja väravast sisse.

„Nüüd oleme kohal,” lausus ingel.

Anna vaatas ringi. Õues kasvas suur vaher ja palju lilli. Kiigel istus poiss, kes mängis kassiga. Poisil olid sinised teksased ja kollasetriibuline särk. Kass oli musta-valgekirju. Ingel juhtis Anna kiige juurde ning ütles:

„Tere, Sami, tõin sulle külalise. Ta on Anna.” Poiss tõstis näo ja kuulas. Ilmselgelt kuulis ta ingli tervitust.

„Tereta sina ka teda,” sosistas ingel Annale ning Anna laususki: „Tere, Sami!”

Ta võõristas pisut meenutades, et Sami on pime. Aga Samil oli ju kaks silma! Kas see oli tõesti tõsi, et ta ei näinud?

„Mine ta juurde ning tervita teda kättpidi,” andis ingel nõu.

Anna läks ja tervitas. Ta istus Sami kõrvale kiigele. Sami võttis kassi sülle, aga Anna vaatas ainuüksi Sami silmi.

„Kas sa ei näe oma silmadega mitte midagi?” küsis ta.

„Ei, aga ma näen kätega,” vastas Sami. „Ma oskan natuke lugeda ka.”

Anna vaatas Sami käsi. Seal ei olnud silmi.

„Kuidas kätega näha saab?”

„Niimoodi,” ütles Sami ning puudutas Anna käsivart ja varrukat. „Sul on trikoopluus, millel on lühikesed varrukad.”

Ta puudutas Anna juukseid. „Sul on lühikesed juuksed.” Siis pani ta käe Anna pea peale ja ütles: „Sa oled vähemalt kümme sentimeetrit minust lühem.” Sami naeris: „Näed nüüd, et kätega võib näha.”

„Aga kirjatähed?” küsis Anna. „Need on ju paberi peal.”

„Minu tähed on punktkirjas. Need on torgitud nõelaga läbi paberi ja ma tunnen neid sõrmedega vasakult poolt. Ma olen ühe aasta juba koolis käinud.”

„Siis sa oled tark,” sõnas Anna imetledes.

„Täitsa tavaline,” vastas Sami meelitatult. „Minu meelest on koolis tore olla.”

„Mul on sinu jaoks klantspilt,” ütles Anna. „Sellel on kaks punast papagoid.”

„Meie koolis on kanaarilinnud,” rääkis Sami. „Nad on kollased, aga ma ei tea, missugune see on. Ma ei näe värve.”

„Kas sa sõrmede abil värve ei saa näha?” küsis Anna.

„Ei,” ütles Sami. „Tean, et taevas on sinine ja maasikad punased, aga kuidas ma ka ei mõtleks, ei suuda aru saada, miks ei või olla vastupidi.”

„Taevas ongi vahel punane,” lausus Anna. „Loojangu ajal. Ja vahel on ta kuldne. Aga maasikad ei saa olla sinised. Ainult mustikad on sinised.”

„MINA NÄEN KÄTEGA,” SÕNAS SAMI.

„MUL ON SINU JAOKS KLANTSPILT. SELLEL ON KAKS PUNAST PAPAGOID,”
LAUSUS ANNA. „MEIE KOOLIS ON KANAARILIND,” ÜTLES SAMI.

Värvi pilt värvipliatsitega. Roosid on punased.

„Mis vahe sel on!” naeris Sami. „Igal juhul süön nad kõik ära. Ja tead, kui ma veel veidi kasvan, saan endale juhtkoera. See Misse oskab ainult nurru lüüa, küünistada ja mängida.”

Misse magas ta süles. Sami surus põse kassi kasuka vastu ning Misse hakkas kohe nurru lööma, otsekui näidates, et ta oskab seda tõesti. Küünistamist ta ei näidanud.

Samal ajal avati aken ja Sami ema hüüdis:

„Sami, tule sööma!”

„Meil on täna lihapallid,” sõnas Sami. „Me oleme emaga kahekesi. Isa on Rootsis komanderingus.” Sami tõusis ja pani kassi kiigele.

„Head aega!” ütles ta Annale. „Tule teinekord jälle!” „Kindlasti tulen,” lubas Anna. Siis võttis ta Sami käest kinni ning küsis: „Kas sa näed seda taevast, kus Jeesus on?”

„Näen,” ütles Sami rõõmsalt. „Ja kui ma ühel päeval sinna lähen, siis näen Jeesust päris kindlasti. Silmadega, mitte kätega. Selle ajani saan hakkama, sest mu kõrval on alati ingel. Ta juhib ja kaitseb mind. Varsti saan ma juhtkoera. Head aega! Aitäh papagoi eest! Nüüd lähen lihapalle sööma.”

Ta tõusis ning läks reipalt ukse poole. Anna vaatas, et näha Sami inglit, kuid ei näinud. Ometi oli tal kaks tervet silma.

„Ega sinagi kõike näe,” naeris tema ingel.

„Taevas näen,” lausus Anna. „Seal näevad kõik. Seal näeb Sami värve ja kõiki ingleid. Mind ka.”

Anna ei olnud enam kurb.

„Sami on minu sõber,” lausus ta.

Õhtul luges ema pimedana sündinud mehest, kelle Jeesus terveks tegi. Temast räägitakse Piiblis (Jh 9).

„Ema, kas Jeesus saab Sami terveks teha?” küsis Anna.

Ema mõtles veidi, siis sõnas: „Võib, aga me ei tohi Jeesust käsutada.”

„Ma palun, et ta teeks Sami silmad terveks. Võib-olla ta teebki. Aga kui see talle ei sobi, siis taevas annab ta Samile igal juhul uued silmad. Ja peale selle näeb Sami juba nüüd taevast. Kas see pole kõige tähtsam?” „On,” vastas ema. Aga Anna ei kuulnud. Ta oli juba uinunud.

NUTTEV BEEBI JA VANAPROUA LILLEKÜBAR

Teisipäev

Anna sai armastuse prillid pühapäeval. Esmaspäeval käis ta Sami juures. Järgmisel hommikul küsis Anna emalt:

„Mis päev täna on?”

„Teisipäev,” vastas ema.

„Mispärast teisipäev?”

„Sellepärast et eile oli esmaspäev.”

„Aga esmaspäeva järel võiks ju tulla mõnikord mingi muu päev. Näiteks reede, võiks ju?”

„Ei,” vastas ema. „Nädalapäevad tulevad alati meie juurde kindlas järjekorras. Pühapäeva järel on alati esmaspäev, esmaspäeva järel teisipäev, teisipäeva järel kolmapäev, neljapäev ja nii edasi.”

„Kas alati?”

„Alati.”

„Nõnda on siin, Soomes,” sõnas Anna. „Aga Ameerikas või mujal välismaal võib Jumal öelda reedele, et mine sina nüüd esmaspäeva järel. Võib ju?”

„Ei,” vastas ema. „Jumal ei taha rikkuda järjekorda.”

„Aga KUI Jumal tahaks, kas ta võiks?”

„Tead, Anna,” sõnas ema. „Nädalapäevadele ja kuudele on nimed andnud inimesed. Need muudavad elu kergemaks. Kuidas sa saaksid ära õppida nende nimed, kui nad ei oleks kindlas järjekorras? Jumal annab iga uue päeva meile, inimestele, kingiks. Ta ootab, et me seda õigesti kasutaksime. Nimed kergendavad inimeste elu ja nende järjekord on tähtis.”

Anna mõtles, siis sõnas:

„Tead, ema, kui sünnipäev on reedel, siis oleks kergem, kui reede tuleks pärast pühapäeva. Siis ei peaks nii kaua ootama.”

„Ootamine on tervislik,” muheles ema. „Ja peale selle, kui esmaspäeva asemel oleks reede, saaks sünnipäev mööda juba enne, kui ta õieti kätte jõuabki.”

„Jah,” ohkas Anna. „See võib ju hea olla, et on kord, aga minu meelest oleks tore, kui sünnipäevad ja jõulud ja teised tähtsad päevad tuleksid veidi kiiremini.”

„Neid tähtsaid päevi oodates võid selgeks õppida nädalapäevade ja kuude nimed. Õiges järjekorras,” lausus ema.

„Nädalapäevade nimesid ma juba peaaegu oskan,” ütles Anna, „aga kuid on liiga palju. Peaaegu sada.” „Kaksteist,” ütles ema.

(Kas sina tead nädalapäevade ja kuude nimesid? Õiges järjekorras? Kui ei tea, õpi ära!)

Õue mängima minnes luges Anna: „Pühapäev, esmaspäev, reede, kolmapäev...”

Ta ei mäletanud järjekorda.

Õues oli ka teisi lapsi. Kui Anna oli veidi kiikunud ja pisi-Riita ja Annega liivakooke küpsetanud, läksid naabermaja lapsed tuppa.

„Kuhu me võiksime täna minna?” küsis Anna inglilt.

„Vast läheksime jalutama,” lausus ingel.

„Jah, aga kelle juurde? Kuhu? Midagi tegema?”

„Tead,” ütles ingel, „kui sul on armastuse prillid ees, oled sa alati valmis igas paigas tegutsema. Teha on alati midagi.”

„Inimesi abistada?”

„Jah,” ütles ingel. „Mine, küsi emalt luba.” Anna läks.

„Ema, kas ma võin minna natukeseks jalutama?” „Kas päris üksinda?” usutles ema.

„Ei, koos ingluga.”

Ema naeratas ja ütles: „Mine siis. Võid käia ümber kvartali, aga sõiduteele ei tohi minna. Pea meeles!”

„Pea.”

Anna haaras inglil käest kinni ja nad läksidki ümber kvartali jalutama. Nad kõndisid kõnniteel südalinna poole. Järgmisel tänavanurgal oli toidupood. Selle vaateakna ees seisis lapsevanker. Sinise katte all oli beebi ärganud ning nuttis. Beebi ema oli läinud poodi, et osta kaerahelbeid, suhkrut, piima ja .....
(Mida veel emad ostavad?)

Just sel ajal jõudsid Anna ja ingel kohale.

„Kuula,” sõnas Anna ja peatus. „Beebi hüüab ema.” „Ää—ää—äää...” kostis vankrist.

Annal olid armastuse prillid ees. Ta nägi vankrit ja last. Oli naljakas, et kui tal olid prillid ees, siis ta ka kuulis paremini kui ilma prillideta. Ta kuulis beebi nuttu. (Kas sa oled kuulnud ühest kuningatütrest, kes nägi ja kuulis, kui beebi nuttis? Väike poiss oli suures ohus, aga kuningatütrel olid armastuse prillid ees. Ta päästis beebi, kellest kasvas suur ja tugev mees. Suureks sirgunud, tegi ta imetegusid. Temast räägitakse Piiblis 2Ms 2:1–10.)

Anna kummardus vaatama last sinise teki all. Nutust punasest beebinäost tuli kisa kui pasunast (siiski mitte väga suurest pasunast): „Ää—ää—äää...”

„See on tüdruk,” sõnas Anna inglile. „Ta on tore.” Siis hakkas ta võimalikult sõbraliku häälega rääkima: „Ära nuta, kullake, mina kiigutan sind.”

„Ettevaatlikult, ettevaatlikult,” andis ingel nõu.

„ETTEVAATLIKULT, ETTEVAATLIKULT!” ÜTLES INGEL.
„MUIDUGI,” VASTAS ANNA.

Lind lendab taevas. Neid on koguni kaks. Joonista nad. Laula koos Annaga lapsele häällaulu. Kui teil on beebi, laula talle ingli ja Jeesuse laule.

„Muidugi,” ütles Anna. Ta kiigutas ettevaatlikult vankrit ning laulis: „Ää, ää, hällin last, väikest linnupojakest!” Rohkem ta ei mäletanud, aga ta laulis seda mitu korda. See aitas. Vähemalt beebi ei karjunud enam.

Kui ta laulis viiendat korda, tuli beebi ema poest välja ning küsis: „Kas Toomas nuttis?”

Toomas! Ühe sõnaga muutus tüdruk poisiks. Lihtsalt hookuspookus!

„Ma arvasin, et see on tüdruk,” vastas Anna. „Ta nuttis.”

„Sa oled tubli, et Toomast lohutasid. Kassas oli nii pikk järjekord, et mul läks kauem aega, kui arvasin,” sõnas Tooma ema.

„Sellest pole midagi,” ütles Anna, „mina olin ju siin.”

„Aitäh sulle,” sõnas Tooma ema. Ta pani võrgu sisseostudega vankri jalutsisse, noogutas Annale ja läks Toomaga koju.

Annal oli nii hea meel, et ta hüppas kolm korda ühel jalal, enne kui läks koos ingligna edasi.

„Tooma ema oli kena proua,” ütles ta.

„Jah,” oli ingel nõus. „Aga mida sa oleksid öelnud, kui ta oleks olnud vihane ja öelnud, et oled rumal tüdruk, sest puudutasid tema lapse vankrit?”

„Oleksin öelnud, et ise oled rumal!”

„Ohoo,” imestas ingel. „Kus küll sinu armastuse prillid on?”

„Ma panin need tasku, kui Toomast kiigutasin.”

„Säti need uuesti ninale ning mõtle küsimuse üle järele.”

„Millise küsimuse üle? Kas selle üle, kui proua oleks mulle „rumal” öelnud?”

„Selle üle.”

Anna pani prillid ette ning mõtles. Tema meelest ei olnud enam ilus öelda: „Ise oled rumal.” Ta mõtles, et võib-olla oli Toomas ka öösel nutnud ning Tooma ema oli väsinud, tal võis olla pesupäev või koristamispäev, võib-olla olid tulemas külalised. Tavalised külalised. Aga võib-olla välismaalt, Ameerikast või Rootsist. Seepärast ta muutuski närviliseks, kui Toomas karjus ja täiesti võõras tüdruk kiigutas vankrit. Mida ta oleks vastanud. Seda on raske öelda. (Kas sina saad Annat aidata? . . . . .)

Anna mõtles ja mõtles ja mõtleski vastuse välja. „Tead, mina oleksin öelnud niimoodi: „Ingel käskis olla ettevaatlik. Ingel kaitseb väikesi lapsi, selliseid nagu Toomas.””

„Ning selliseid nagu Anna,” vastas ingel naerdes. See oleks hea vastus olnud ja kõigele lisaks ka tõsi. Õnneks Tooma ema ei pahandanud.

Anna ja ingel läksid edasi.

Tänavanurgal tuli neile vastu üks vanaproua, kepp käes ja naljakas lillekübar peas. Punased lilled kübaral kiikusid igal sammul.

VANAPROUAL OLI KEPP KÄES JA NALJAKAS LILLEKÜBAR PEAS.

„HIH-HIH-HII,” NAERIS ANNA. „KAS SEE POLE VEIDI VANAMOODNE?”
„VAATA PAREMINI!” ÜTLES INGEL.

Arva ära, mis proual pakis on. Joonista need oma joonistusvihikusse. Arvan, et mõistatasid ära täitsa õigesti (kui just elusat elevanti sinna ei mõelnud). Kas vanaproua lillekübara lilled olid punased või sinised? Värvige need õiget värvi.)

„Hih–hih–hii...” kihistas Anna naerda. „Kas ta pole pisut vanamoodne?”

„Vaata uuesti!” ütles ingel tõsiselt.

Anna vaatas. Järsku ta nägi, kuidas naljakas lillekübar oli vanaproua arvates maailma ilusaim kübar, mida ta oli hoidnud palju aastakümneid. Nüüd näis see Annagi arvates ilus. Ta nägi ka, et lilled kõikusid sellepärast, et vanaproua lonkas. Ta jalg oli haige. Iga samm, mille ta tegi, oli valus. Ta toetus raskelt kepile. Just täna oli ta lapselapse Arvo sünnipäev ja just sellepärast oli ta pannud pähe oma vana lillekübara ning läks parajasti Arvole viima autot ja pildiraamatut ja . . . . . (Mida vanaemad veel võivad lastelastele viia, kui neil on sünnipäev?)

Kui Anna ja ingel jõudsid vanaproua juurde, tegi Anna kniksu.

„Sa oled viisakas väike tüdruk,” ütles vanake. Ta naeris ning kogu ta nägu oli täis rõõmsaid naerukortse. Ta noogutas kaks korda ja lillekübara punased lilled noogutasid ka kaks korda. Anna meelest oli kogu maailm täis naeru ja lilli. Päikegi naeratas.

„Sinuga koos on tore käia,” ütles Anna inglile, kui nad koduõue läksid.

Selline oli teispäevane jalutuskäik koos ingliga.

TAEVATREPP

Kolmapäev

Kui Anna kolmapäeva hommikul ärkas, kuulis ta, kuidas isa emale lausus:

„Liiva Manda tõuseb vist igal hommikul voodist pahema jalaga.”

„Pahema jalaga,” mõtles Anna. Ta meenutas Liiva Mandat. Ta mõlemad jalad näisid sirged olevat, kuigi üks oli teisest veidi lühem ja seepärast ta lonkas samuti kui eilne proua. Ta oli naljaka välimusega ja poisid kiusasid Mandat.

Anna vaatas oma jalgu. Need olid sirged ja ühepikkused. Kellel oli kõverad jalad? Muidugi Merilahe Tessul. See on taksikoer. Pruun ja õudselt vahva.

„Ema, kuidas saab tõusta voodist pahema jalaga, kui mõlemad jalad on sirged?” küsis Anna.

„Ka väikestel pottidel on kõrvad,” naeratas ema. Seejärel selgitas: „Kui öeldakse, et keegi on tõusnud voodist pahema jalaga, siis see ei tähenda, et ta jalgadel on midagi viga, vaid seda, et ta on pahas tujus. Kui tõusta „õige jalaga”, siis läheb kõik kenasti korda.”

„Ema, kumb jalg on õige?” küsis Anna.

„Mõlemad,” ütles ema. „Päev ei sõltu jalgadest, vaid sellest, et uuele päevale tuleb minna vastu heas tujus. Hommikupalvus on tähtis.”

„Ma palun, et Jeesus annaks mulle rõõmsa tuju ja õiged jalad.”

Kui Anna nägi kolmapäeval ingliti, ütles ta: „Liiva Manda on voodist üles tõusnud pahema jalaga, kuigi mõlemad jalad on head ja sirged. Kas sa tead, mida tähendab tõusta pahema jalaga?”

„Tean,” vastas ingel. „Pane aga armastuse prillid ninale, siis näed, et Liiva Mandal pole kerge. Ta on üksik, haige ja vana.”

„Aga miks ta on alati laste ja kõigi teiste inimeste peale vihane?”

„Ta on unustanud, et iga inimese juurest läheb trepp otse taevasse ning inglid ronivad treppi mööda üles–alla. Inglid viivad inimeste palved Jumalale ja toovad Jumala vastused inimestele. Et Liiva Manda on selle unustanud, siis on ta närviline ja kardab. Ta kardab, et raha ei jätku toiduks ja rohtudeks. Ta kardab, et ta haigus läheb hullemaks ja ta sureb.”

„Ta võib surragi,” ütles Anna. „Eks ole?”

„Muidugi. Iga inimene sureb ükskord. See on elu seadus.”

„Ja siis lähevad inimesed treppi mööda taevasse ning inglid tulevad vastu. Aga kuidas Liiva Manda saab minna, kui ta üks jalg on teisest lühem ja taevatrepp on kõrge?”

„Inglid aitavad,” ütles ingel. „Kuule, mis oleks, kui läheksime täna Liiva Mandat vaatama. Sina võid rääkida talle taevatreppist.”

„Ma ei julge.”

„Ma tulen kaasa. Pane armastuse prillid ette.”

Anna katsus sõrmega nina: „Seal nad ongi, läki!”

Nad läksid. Peagi jõudsid nad suure maja juurde, mille hoovis väikeses majas Liiva Manda elas. Majakese trepp oli viltu ja üks laud mädanenud ning katki. Ingel hoidis Anna käest kinni. Uksekella ei olnud.

„Koputa,” soovitas ingel.

Anna koputas.

„Kes seal jälle mu ukse taga taob? Kasige sealt minema, jõmpsikad!” hüüdis vihane hääl seestpoolt.

„Lähme ära,” sosistas Anna.

„Ei, lähme sisse,” ütles ingel. Ta keeras võtit ning lükkas ukse lahti. Siis seisid nad majakese ainsas tillukeses toas. Liiva Manda lamas puuvoodis toa tagaosas. Ta hall juuksepalnik lebas padjal põse kõrval. Anna tegi kniksu. Ta kartis koledasti ja hoidis kõvasti ingli käest kinni.

„Kes sa oled? Mida sa minust tahad?” küsis Liiva Manda kurjalt ja vaatas vihaselt Annat.

„Mina olen Anna.”

„Oleksid pidanud oma uhkes kodus püsima. Mis sa siit vaese haige juurest otsid?” päris Liiva Manda.

„Ma ei otsi midagi. Ega meilgi midagi uhket ole, täiesti tavaline elamine. Tulin sulle rääkima, et iga inimese juurest läheb taevasse trepp, mida mööda pääseb taevasse.”

„Ära valeta!” käratas Liiva Manda.

Anna pidi peaaegu vihastuma, kuigi tal olid armastuse prillid ees ja ingel kõrval. Aga ingel ütles: „Ära tee ta sõnadest väljagi. Vaata, kui üksik ja õnnetu ta on.”

Anna vaatas ja nägi Liiva Manda südamesse. Viha haihtus kui udu suvehommikul. Ta läks päris Liiva Manda puuvoodi juurde ning ütles:

„Taevatrepp on olemas. Seda ei saa näha.”

„Mida teha sellise trepiga, mida ei näe? Ja kui ma seda näeksingi, siis kuidas mina, vana ja vilets, saaksin ronida?”

„Inglid aitavad,” lausus Anna. „Seda öeldakse Piiblis. Inglid käivad üles ja alla. Kui Piibli Jaakob magas, siis nägi ta treppi ja ingleid (1Ms 28:10–19).”

Liiva Manda majakeses jäi hiirvaikseks. Vaikus oli nii suur, et väga pingsalt kuulatades võis kuulda inglite samme, mis olid õhkkerged, ja inglite tiivasahinat.

„Ütle Liiva Mandale, et Jeesus armastab teda,” sosistas ingel Annale.

„Kuule, Jeesus armastab sind,” ütles Anna.

„Ei, mind mitte. Ei mind armasta keegi.” Liiva Manda näol oli üksindus ja

kurbus.

„Jeesus armastab iga inimest. See on Piiblis kirjas,” ütles Anna.

Liiva Manda lamas kinnisilmi ega öelnud midagi. Ühest silmast veeres üksik pisar ta kortsulisele põsele.

„Ära nuta,” ütles Anna. „Kui sa sured, viivad inglid su taevasse. Täitsa tõsi! Nad on nii tugevad, et jaksavad kanda meie isagi, kuigi isa on ülekaaluline. Nii et kaalu kas või sada või tuhat kilo, inglid jaksavad ikkagi.”

„Ei, ei,” ohkas Liiva Manda. „Ei minu kohal ole taevatreppi ega ingleid. Ma olen selline vaene ja halb patu-kott.”

„Ei ole sa mingi kott. Ja Jeesus on olemas. Ta armastab ka halbu inimesi. Aga nüüd ma pean koju minema.”

„Pane uks enda järel kinni,” ütles Liiva Manda ja ta hää ei olnud vihane.

Ingel aitas Annal ukse sulgeda ja nad läksid kodu poole. Aga väikeses majakeses pani Liiva Manda vanad valutavad sõrmed risti ja palus, et ka tema võiks näha taevatreppi, kui tema kohal ikka on selline. Inglid võtsid ta palve ning viisid selle Jumalale. Jumal ise saatis vanale, üksikule ja haigele Liiva Mandale vastuse. Ta sai inglilt ülevoolava karika tänulikkusega. Jeesus armastas teda.

Kodus rääkis Anna emale oma käigust Liiva Manda juurde.

„Ma lähen õhtul sealt läbi,” ütles ema. „Võib-olla on tal abi vaja.”

Ema läks õhtul Manda juurde, kuid Manda ei vajanud abi. Liiva Manda lamas selili oma puuvoodis, käed risti rinnal. Väike hall hiiresabapats oli padjal põse kõrval. Ta näol oli nii õnnis naeratus, nagu oleks keegi talle ulatanud rõõmukarika. Nii just oligi. Liiva Manda oli läinud taevatreppi mööda Jumala juurde. Inglid aitasid teda.

„Igal inimesel on taevatrepp,” ütles Anna emale.

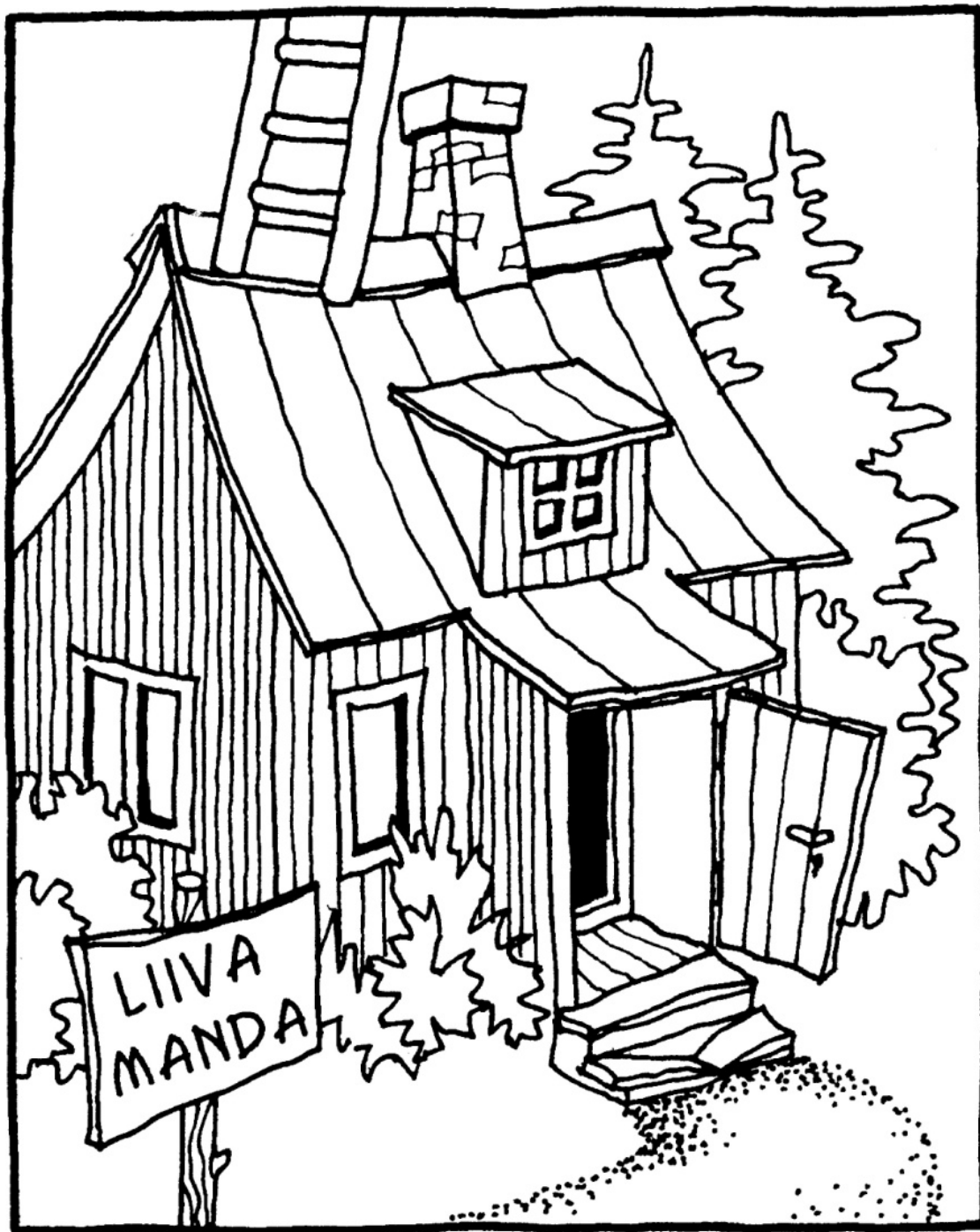
„Kui me seda märkaksime,” ohkas ema.

„Liiva Manda märkas,” sõnas Anna. „Nüüd ei tõuse ta enam kunagi pahema jalaga üles. Ta käed ei valuta enam. Taevas on hea olla.”

„Jah,” ütles ema. „Kui me märkaksime kannatavat inimest oma läheduses, seina taga või naabruses, oleks paljudel maa pealgi parem olla.”

„Kui alati oleksid armastuse prillid ees, siis märkaks,” arvas Anna.

„Sul on õigus,” nõustus ema.

(ANNA JA INGEL ON MAJAKESES.) ANNA ÜTLES: „TAEVATREPP ON TÕSI, KUIGI SEDA EI NÄE,”

LIIVA MANDA ÜTLES: „MIDA TEHA SELLISE TREPIGA, MIDA EI NÄE? JA KUI NÄEKSINGI, SIIS KUIDAS MINA, VANA JA VILETS, SAAKSIN RONIDA?”

„INGLID AITAVAD,” ÜTLES ANNA.

Värvi pilt. Joonista oma lehele Liiva Manda ja pane see raamatu vahele sellele kohale.

ANNA LEIAB RAHA

Neljapäev

Järgmisel päeval, kui Anna ja ingel jalutasid käsikäes ümber kvartali, märkas Anna maas raha. Ta kummardus, võttis selle pihku ja hüüatas: „Vaata, vaata! Ma leidsin kümme marka!”

„See on sada marka,” ütles ingel.

„Vahva! Nüüd võin osta tuhat jäätist. Ja päikegi lõõskab nii kuumalt.” (Ta oli äsja kuulnud naabritädi ütlemas, et päike lõõskab.)

„Aga see pole ju sinu raha,” tegi ingel märkuse.

„On küll, mina leidsin selle.”

Samas nad märkasid neile vastu tulemas vana meest, kes vaatas pingsalt maha.

„Ta on sopajoodik,” ütles Anna. „Lähme üle tänava.” „Ei,” ütles ingel ja pigistas kõvasti Anna kätt. „Sa ei tohi peitu minna, kui mina käin koos sinuga.”

Päike läks pilve taha.

Vana mees tuli otse nende poole. Ta vaatas maha nagu midagi otsides.

„Kas sul on armastuse prillid ees?” küsis ingel.

„On. Ja sada marka. See mees pole sopajoodik, vaid Jarno ja Taru vanaisa. Ta elab nende juures. Ta kuuleb halvasti ja talle peab kõvasti hüüdma. Tal on toas laev pudelis, ma olen seda näinud.”

„Ta nagu otsiks midagi,” ütles ingel. „Või mis sina arvad?”

„Tundub küll,” vastas Anna.

Juba oli Jarno ja Taru vanaisa nendega kõrvuti, kuid ta vaatas vaid maha ega märganud neid. Ta müts oli ühel kõrval ja kuulmisaparaat oli kõrva taga, aga ta oli unustanud selle sisse lülitada. Ta ei kuulnud samme ega muid hääli. Ta laup oli lisaks tavalistele kortsudele täis murekortse. (Näita, missugused need on, kui oskad.)

Anna astus Jarno ja Taru vanaisa ette, tegi kniksu ja ütles: „Tere!”

Jarno ja Taru vanaisa ei kuulnud. Ta astus kõrvale ja kavatses edasi minna.

„Kas sa otsid midagi?” küsis Anna ja haaras taadi varrukast kinni.

„Ahh? Mida sa ütlesid? Kuulen veidi kehvasti,” ütles Jarno ja Taru vanaisa.

„Kas sina kaotasid sada marka?” küsis Anna kõva häälega.

„Jaa, ühte teed,” ütles Jarno ja Taru vanaisa. „Käime aga ühte teed.”

Taat oli nii mures, et ei märganud üldse inglit. (Arva ära, miks ta oli mures?

..... Noh, seda polnud ju raske arvata. Raha pärast muidugi.)

Anna kõndis taadi ja ingli vahel. Taat rääkis: „Tahtsin minna kingapoodi uusi suvekingi ostma. Mul oli sada marka taskus. Teel märkasin, et raha enam ei

olnud. Ehk kukkus see maha, kui taskust taskuräti võtsin? Mul on kerge nohu, kuigi on selline kuumus.”

Anna vaatas läbi armastuse prillide Jarno ja Taru vanaisa. Teda ajas kangesti naerma. Ta tõusis kikivarvule ja hüüdis taadi kõrva:

„Mina tean rohkem kui vanaisa! Ma tean, kus vanaisa sada marka on!”

Ta ulatas sajamargase, mille oli leidnud, Jarno ja Taru vanaisale.

Taat muutus rõõmsaks ja naeratas nii laialt, et kõik kolm veel järelejäänud hammast särasid.

„Ma juba saatsin Taevaisale telegrammi ja palusin abi,” sõnas Jarno ja Taru vanaisa. „Ja ta vastaski kohe. Sina, väike ingel, leidsid mu raha üles.”

„Ma pole ingel,” lausus Anna. „Mina oleksin läinud koos rahaga üle tänava ja ostnud tuhat jäätist, aga ingel ei lubanud.”

Taat ei kuulnud. Ta ütles: „See on õige. Ausust pole vaja kunagi kahetseda. See annab hea enesetunde ja teeb südame rõõmsaks.”

Sel hetkel meenus talle, et kuulmisaparaat on kõrva taga. Ta lülitas selle sisse ning hakkas kuulma nii oma kui teiste häält.

„Aitäh sulle, väike sõber,” sõnas Jarno ja Taru vanaisa. Seejärel võttis ta rinnataskust viis marka ja ulatas selle Annale. „See on leiutasu. Jumal õnnistagu sind,” ütles ta ning naeris, nii et jälle särasid kolm hammast. Isegi päike tuli pilve tagant välja.

„Aitäh,” ütles Anna ning tegi kniksu. Talle tundus, et oli saanud rohkem kui sada marka.

Nõnda oligi. Ta oli saanud õnnistuse ja säilitanud südametunnistuse.

Koduteel ostis ta kaks jäätist ning raha jäi veel ülegi. Päike paistis meeldivald. Anna süda laulis. Tal olid armastuse prillid ees.

Arva ära, mida ta teise jäätisega tegi. Mida sina teeksid, kui sul oleksid sellised prillid ja kaks jäätist?

Joonista Annale kaks jäätist Soovi korral võid joonistada ka kolm, siis saad ühe endale. Võib ka rohkem joonistada, nii et isa ja ema, õed-vennad ning vanaema, vanaisa ja . . . . . ja nii edasi saaksid oma jäätise. Tuhandet pole vaja joonistada. Joonista jäätised oma paberile.

PRILLID LÄHEVAD KATKI

Reede

Reede oli väga halb päev. Anna armastuse prillid läksid katki.

Kui ta hommikul kümme minutit enne seitset (näita kellal) ärkas, oli isa juba tööle läinud. Ema toimetas köögis. Ta keetis lastele hommikuputru ning laulis. Anna oskas ka natuke seda laulu. Isa ja ema tegemised ja laulmised olid sel hommikul täitsa toredad, aga kui Anna avas silmad ja nägi Pekkat, siis... Oo õudust! Arva ära, mida Pekka tegi?

Ta istus keset põrandat ja „teostas ennast”. (Maja-hoidja ütleb, et poisid „teostavad ennast”, kui nad pahandust teevad.)

Pekka istus ja värvis. Tal olid Anna vesivärvid ja kõige ilusam pildiraamat, see, mille ta oli vanaemalt viieaastaseks sünnipäevaks kingituseks saanud. Pekka oli vee isa hambapesemistopsi pannud ning värvis pildiraamatut siniseks ja punaseks ja mustaks ja kollaseks ja... Kaks lehte oli juba värvitud ning ta oli need välja rebinud.

„Pekka!” kiljatas Anna ja hüppas voodist välja nagu ussist hammustatud. Ussi muidugi ei olnud. Ta tõmbas pildiraamatu Pekka käest ära nii kiiresti, et kolmas leht rebenes ja jäi Pekka pihku.

„Oh sind, Pekka! Rumal poiss!” Anna puhkes nutma. Ta lõi Pekkat pildiraamatuga pähe.

Pekka oli lisaks raamatule ära värvitud ka enda ja põrandat. Tema käed olid kirjud ja nägu siniseid ja punaseid ning muid värvi plekke täis. Pintslist tilkus kollast värvi.

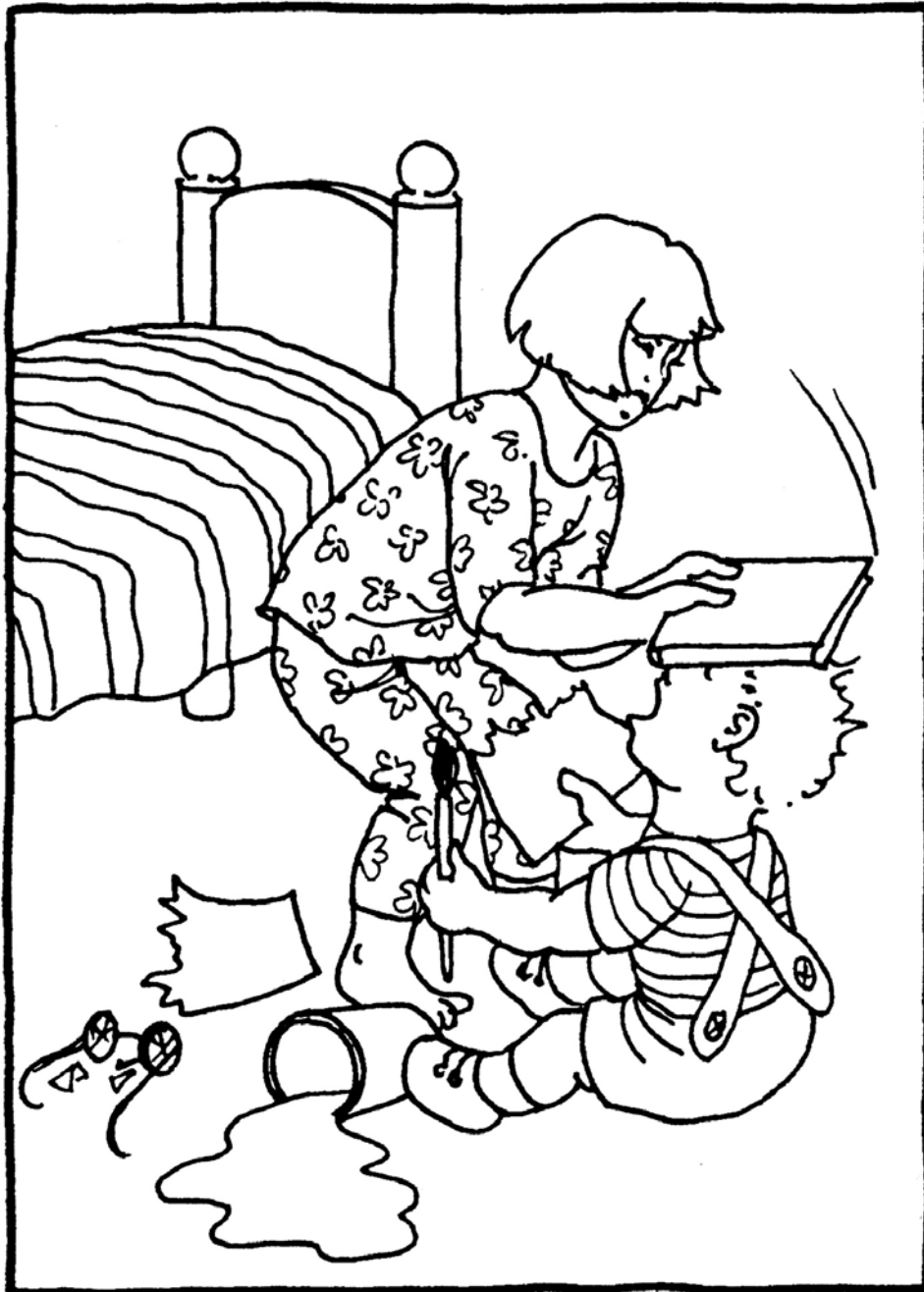
Anna tõmbas pintslit Pekka käest ära ja lõi teda teist korda. Selles rüseluses läks pintslit loputustops ümber ja värvine vesi lainetas põrandal. (Arva, mida Pekka tegi? Kui arvasid, et ta ajas suu pärani nagu leivaahju uks, nagu üsna väikese leivaahju uks, siis arvasid õigesti.)

Pekka hakkas karjuma, nii nagu kolmeaastased kunstnikud karjuvad, kui nende töö katkestatakse ja neilt röövitakse kaks kõige kaunimat maali.

See oli kahe lapse nutukoor, sest ka Anna nuttis. Peenemalt öeldes oli see „nutu duett”. See kutsus köögist ema jooksupalu laste juurde.

Kui ema nägi segadust, mõistis ta kohe, milles asi.

„Oh sind, Pekka,” ütles ema ja tõstis väikese nutva kunstniku põrandalt sülle. Kui olukord poleks olnud nii tõsine, oleks ta naernud, sest Pekka oli nii naljakalt mitmevärviline. Ema ei naernud, vaid sõnas: „Küll sina, Pekka, oled nüüd pahandusega hakkama saanud.”

„OH SIND, PEKKA! RUMAL POISS!” HÜÜDIS ANNA. „ARMASTUSE PRILLID!” ÜTLES INGEL, AGA ANNA EI KUULANUD, VAID VISKAS NEED MAHA, NII ET PRILLID PURUNESID.

Värvi pilt. Pea meeles, et Pekka on mitmevärviline.

Ema võttis kapist pabertaskurätikuid ja hakkas Pekka näolt ja kätel maha nühkima punast ja sinist ja kõiki muid värve. Pekka karjus ja Anna nuttis. Ta näitas emale pildiraamatut, mis oli tõesti hirmus ja ütles:

„Vaata, ema, see on täitsa rikutud. Ma vihkan Pekkat!”

„Anna,” ütles ema, „nii ei tohi öelda. Sa oled suur õde ja sa pead aru saama, et Pekka ei tahtnud halba. Sa pead talle andeks andma.”

„Prillid!” sosistas ingel, aga Anna ei kuulanud teda. „Ega ei anna küll! Ma ei

anna talle mitte kunagi andeks!” karjus ta.

„Prillid!” ütles ingel uuesti, seekord nii valjusti, et Anna kuulis päris selgesti. Ema ja Pekkagi peaaegu kuulsid. Anna võttis taskust prillid, kuid selle asemel et need ette panna, viskas prillid maha ja astus peale. Prillid purunesid tuhandeks killuks ja Anna sai valusa haava kanda. Inimene võib haavu saada ka armastuse prillide kildudest, mitte ainult tavalistest prillidest (mis sageli on tehtud plastmassist).

Kui armastuse prillid katki läksid, muutus kogu maailm tumedamaks. Ingel hiilis välja ja Anna nuttis veel valjemini. On ju nii, et kui armastus puruneb ja inglid minema hiilivad, on pime ja kõigil on hirmus paha olla. Ema rääkis Annale täiesti ilmaasjata.

„Sa oled alati Pekka poolel!” hüüdis Anna ja lõi ema. „Alati ütled sa, et Pekka on väike ja tingimusi arvestades on Pekka hea poiss. Tingimusi arvestades on Pekka halb! Vaata seda kingituseks saadud raamatut! Ma ei anna iialgi Pekkale andeks!”

Anna tõstis raamatu ema silme ette. Ema pani Pekka maha ja tõmbas Anna lähemale. Ema oli tõsine ja kurb.

„Anna,” ütles ema. „Nüüd räägid sa hirmsaid sõnu. Sa ei tea, mida räägid. Andeksandmatu meel lukustab südame Jumala armastuse ja andeksandmise eest. Viha suleb väravad. Inimene jääb üksi pimedusse.” Anna nuttis edasi.

„Palu Jeesuselt armastust ja andeksandmist,” ütles ema. Ta võttis Pekka kaenlasse ja läks teda pesema. Minnes kuulis ta Annat hüüdvat: „Mitte iialgi, mitte iialgi ei anna ma Pekkale andeks!”

Ema meel oli kurb. Pekka püüdis teda lohutada ja ütles: „Nüüd on Pekka pai poiss. Nüüd on Pekka käed puhtad.”

Kraanist voolas vett Pekka kätele. Ema pesi ka ta näo puhtaks ning pani selga puhta särki.

„Pekka joonistab paberile suure auto,” ütles Pekka ja läks oma veoautoga mängima. Aga Anna seisis üksi südame pimeduses ja nuttis. On kohutav, kui armastuse prillid purunevad. Inglid kurvastavad selle üle. See oli hirmus reede, kuigi päike paistis ja teised lapsed mängisid õues. Ja kuigi ema küpsetas õhtusöögiks pannkooke. (Neid söödi vaarikamoosiga.) Kuigi isa tõi lastele maasikaid. Kuigi keegi polnud haige ega jäänud auto alla.

Annale oli see halb päev, sest ingel oli ära läinud ning viha ja kurjus sulgesid ta pimedusse. Armastuse prillid olid purunenud kildudeks. Jalg valutas terve päeva. Jalas oli haav, millele ei saanud peale panna rohtu ega plaastrit. Armastuse prillide purunemisest tekkinud haavad on nähtamatud, kuid võivad olla isegi valusamad kui tavalised haavad.

See oli halvimast halvim reede.

VALGED VÕORASEMAD

Laupäev

Reede järel tuleb öö nagu iga teise päeva järel. Uus hommik toob endaga kaasa lisaks muudele headele kinkidele ka uuesti alustamise kingi.

Kui Anna õhtul uinus, oli ta veel väikevennale pahane. Aga kui hommik vaatas aknast sisse ja kõditas Anna silmi, seisis Pekka ta voodi ääres ja ütles: „Ärka, Anna! Ärka, Anna!”

Kui Anna silmad avas, naeratas Pekka nii armsat kolmeaastase naeratust, et ta aitas Pekka enda kõrvale voodisse, kallistas teda ja ütles:

„Tingimusi arvestades annan ma sulle andeks.” Samal hetkel seisis ingel nende kõrval. Tal olid täiesti terved prillid käes.

„Võta need,” ütles ta ja ulatas prillid Annale.

„Kas said need Jeesuselt?” küsis Anna.

„Muidugi. Neid ei saa kellelki teiselt,” vastas ingel. Anna pani armastuse prillid ninale ja maailm muutus helgeks. Ta kallistas veel kord väikevenda ja nad läksid koos kööki vaatama, mida ema teeb.

Isagi oli kodus, sest oli laupäev.

„Tere hommikust, lapsed!” ütles isa. „Mul on teile häid uudiseid. Täna me läheme tädi Kadri suvilasse sauna. Tädi Kadri helistas ja ütles, et ta läheb nädalalõpuks Helsingisse sõbra sünnipäevale ja palus, et me läheksime suvilasse „maja hoidma”. See sobib suurepäraselt, sest mul on esmaspäeval juhuslikult vaba päev.”

„Vahva, vahva, vahva!” laulis Anna ja hüples ühel jalal köögis ringi.

Pekkagi ütles: „Vahva, vahva!” Aga kui ta proovis hüpelda, kukkus ta maha. Ta oli veel liiga väike, et ühel jalal hüpelda.

„Mis majaga juhtub, kui me seda ei hoia?” küsis Anna.

„Ei midagi,” vastas isa. „Peale selle ma arvan, et teie, lapsed, pigem lammutate kui hoiate.”

Nad sõitsid tädi juurde lõuna ajal. Tädi Kadri oli veel kodus ja juhatas neile kätte sauna, puuriida ja kõik muu.

„Olge nagu omas kodus,” ütles ta. „Viige lilli tuppa vaasi.”

Kui tädi Kadri oli ära läinud, kastis ema punaseid pelargooniume, mis olid akendel. Õuelilli ei olnud vaja kasta, sest reedel oli tulnud paras ports äikesevihma.

„Jumal kastab õuelilli,” ütles Anna, „aga ma võin teda veidi aidata.”

Ta võttis väikese punase kastekannu ja kastis lillepeenraid. Tädi Kadril oli tohtu palju lilli: keisrikroone – kuningakroone ei olnud – roose ja pojenge ja võorasemasid ja suuri ja väikesi murtudsüdameid ning muid lilli.

„Võite korjata ainult karikakraid ja teisi metsalilli,” ütles ema lastele.

„Aga tädi Kadri ütles, et võime korjata lilli aiast,” tuletas Anna meelde.

„Sellest hoolimata,” ütles ema.

Annale meeldivad lilled, eriti võõrasemasid. Tädi Kadri aias kasvas tumesiniseid, helesiniseid ja kannikesevärvi ja kollaseid ja valgeid võõrasemasid. Valged olid kõige ilusamad.

„Ma viin neid vaasi,” mõtles Anna ja kummardus, et valgeid võõrasemasid korjata.

„Ära võta ilma luba küsimata,” hoiatas ingel.

Anna ei teinud väljagi, vaid ütles: „Aga tädi Kadri ütles, et aiast tohib lilli võtta.”

„Mida ema ütles?”

„Need on ju tädi Kadri lilled,” ütles Anna. Ta teadis, et ema oli öelnud: „Sellest hoolimata võite korjata vaid karikakraid ja muid metsalilli.”

„Kelle tütar sa oled? Kelle sõna sa pead kuulama?” küsis ingel.

„Mina olen isa tütar,” vastas Anna kõva häälega, kummardus ning murdis esimese valge võõrasema. Ta vaatas seda ligidalt ja see oli veel ilusam kui kaugelt. Ta kummardus, et lilli juurde noppida.

„Ära võta ilma ema loata, kuigi oled isa tütar,” hoiatas ingel.

„Võtan ikka, sest tädi Kadri ütles, et...”

„Võta karikakraid,” ütles ingel. Aga Anna ei kuulanud. Ta oli kummardunud valgeid võõrasemasid noppima ja ta korjas neid ikka rohkem ning rohkem, kuni pihku enam ei mahtunud. Võõrasemapeenral oli alles vaid kolm lille. Kõik ülejäänud olid Anna pihus.

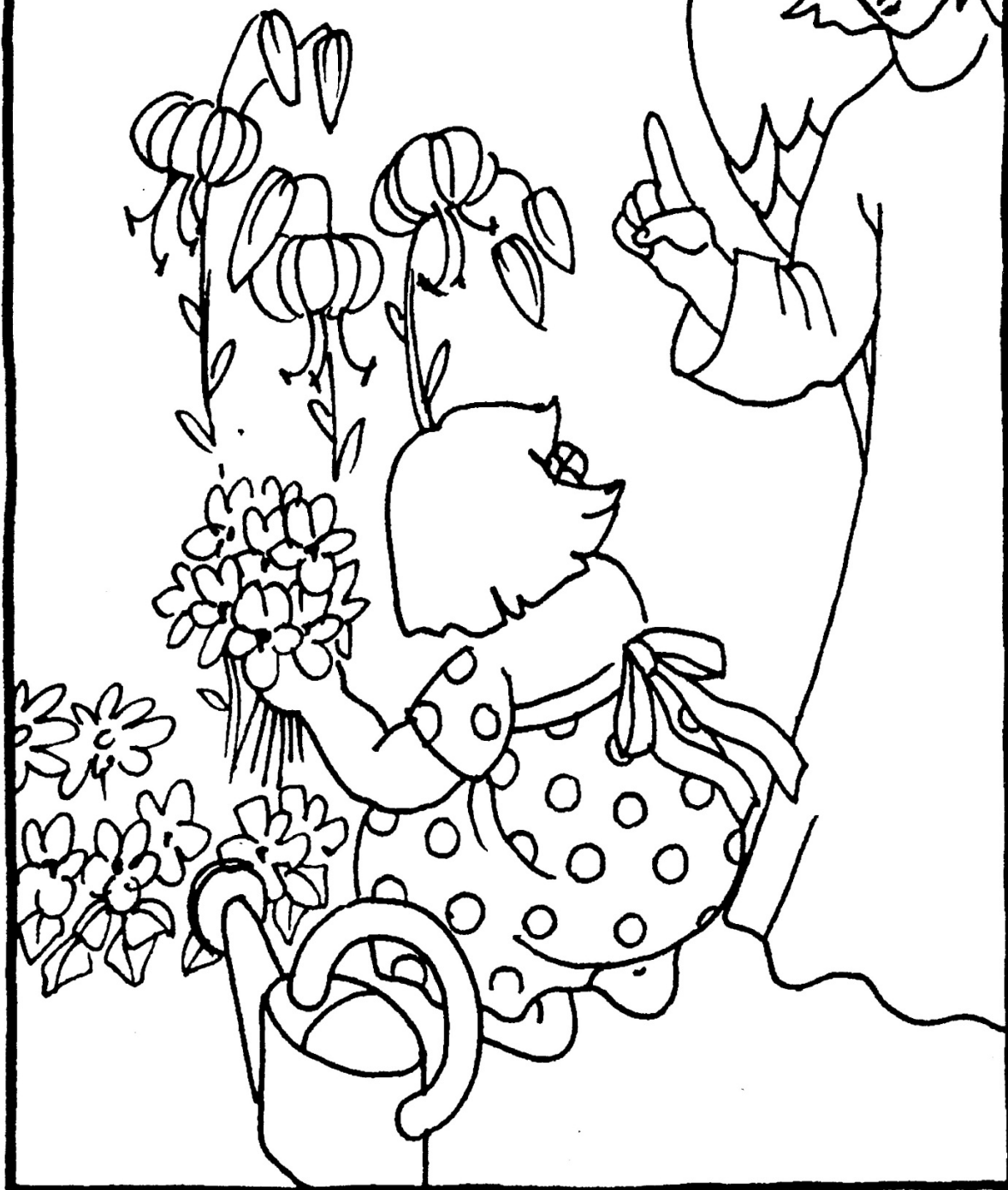
Ingel oli ära läinud.

Anna viis lilled tuppa.

„Kas need pole ilusad!” hüüdis ta ja ulatas lilled emale.

„Oo õudust!” ahastas ema. „Sa oled ära korjanud kõik tädi Kadri hoolsalt hoitud valged võõrasemad.”

VALGED VÕÖRASEMAD
ON KÕIGE ILUSAMAD.

„AGA TÄDI KADRI JU ÜTLES, ET...” „SELLEST HOOLIMATA,” ÜTLES INGEL.
„KELLE TÜTAR SA OLED?”

„MINA OLEN ISA TÜTAR,” VASTAS ANNA.

Miks Anna ütles, et ta on isa tütar? .....

Kirjuta vastus siia. Värv pilt. Valgeid võõrasemasid pole vaja värvida, need
paistavad välja, kui lehed on rohelised.

„Sinna jäi veel kolm tükki,” ütles Anna, „ja pealegi jäi sinna veel helesiniseid, kannikesevärvi ja kollaseid võõrasemasid.”

„Sulle on vitsa tarvis,” tõreles ema. „Oleksid sa ometi neid veidi vähem korjanud! Ei tule selle pealegi, et nii suur tüdruk sugugi ei mõtle.”

Ema pani võõrasemad keraamilisse vaasi. Neid oli palju ning neil oli nii kitsas, et võis peaaegu kuulda, kuidas nad kaeblesid: „Oi, oi, kui kitsas siin on!”

Neil oli tõesti vähe ruumi ja kui Anna neid vaatas, siis polnud nad tema arvates ilusamad ühtigi kui väljas.

Ingel oli Anna juurde tagasi tulnud ja ütles: „Kui mõeldakse ainult enesele ning ema sõna ei kuulata, siis pole ka ilusaim asi ilus.”

„Jah,” nõustus Anna. „Ja kui ollakse isa tütar siis, kui peaks olema ema tütar.”

„Kõige parem on kuulata ema sõna, olgu valged võõrasemad kui kaunid tahes,” ütles ingel.

„Mida nüüd tädi Kadri ütleb, kui ta koju tuleb?” mõtles Anna kurvalt. „Mul olid armastuse prillid taskus, kui korjasin valgeid võõrasemasid. Mõtlesin ainult endale.”

„Juhtub,” ohkas ingel.

„Ma palun Jeesuselt andeks. Ja tädi Kadriilt ka.”

„See on hea,” ütles ingel. „Andekspalumine ja andeksandmine on tähtsad asjad. Need avavad taeva akna.”

„Jah, aga see ei seisa alati meeles. Tuleta sina mulle meelde!”

„Luban seda,” ütles ingel.

ÄIKESETORM

Pühapäev

Pühapäeva hommik tädi Kadri suvilas oli tore. Päike paistis sinises taevas. Ainult väikesed valged põuapilved liikusid pehmelt valgete kassipoegadena üle taevavõlvi. Vesi sätendas. Lahe põhjaosas kasvasid valged vesiroosid. Pardiema ujus koos oma viie pojaga lähel.

Anna ja Pekka läksid koos isaga sauna juurde randa ujuma. Vesi oli soe, liiv talla all pehme. Nad sulistasid, käed põhjas, ning pritsisid üksteist. Kui isa tuli pikemalt ujumisretkelt tagasi, oli Annal ja Pekkale kordamööda võimalus ratsutada isa seljas. Isa ujus nii kaugele, et laste jalad ei ulatunud enam põhja, kätest rääkimata.

„Kui suureks kasvan, õpin ujuma sada kilomeetrit,” ütles Anna.

„Sa vist mõtled sadat meetrit,” ütles isa ja pritsis Annat ja Pekkale veega.

„Kumb on suurem, kas kilomeeter või meeter?” küsis Anna. (Vasta sellele küsimusele, kui tead. Kui ei tea, küsi isalt.)

Kui nad sõid verandal hommikuputru, paistis päike nii kuumalt, et isa ütles: „Täna tuleb vist äikest.”

„Hommikune ilmateade lubas õhtupoolikul äikest,” ütles ema. Ta oli kuulanud hommikusi uudiseid ja ilmateadet sel ajal, kui puder podises potis ja isa ning lapsed sulistasid sauna juures rannas.

Kell kümme algas raadiojumalateenistus. Nad istusid verandal laua ääres. Valged võõrasemad vaatasid Anna poole. Mõned neist olid juba närbunud. (Mõistata, mida Anna mõtles? . . . . .)

„Ema, kas Jeesus räägib ka raadiokirikus?” küsis Anna.

„Muidugi.”

„Ja peale selle on meid siin verandal kokku neli inimest,” ütles Anna. „Jeesus on öelnud, et kus kolm või neli inimest tema nime pärast koos on, seal on tema nende keskel.”

„Piisab kahestki,” ütles ema. „Piiblis öeldakse: „Kus kaks või kolm on koos...””

„Tore. Pekka on nii väike, et teda ei saa veel arvestada.”

„Saab küll,” sõnas ema. „Pekka on täpselt sama palju inimene kui sina ja mina.”

„Aga kui ta oleks alles aastane?”

„Siis ka.”

„Noh, see on hea, et meie perest piisab.” „Raadiokirikus on koos palju inimesi peale meie pere,” ütles isa.

Samal ajal hakkas orel mängima. Anna ja Pekka hakkasid kaasa laulma. Neil

olid oma lauluraamatud, oma laulusõnad ja –viisid. Pekkal oli lauluraamat tagurpidi käes, aga Anna jaoks otsis ema õige laulu üles. Õige laulu leidmiseks oleks vaja läinud lugemisoskust, aga laste laulude sõnad olid õiged ilma lugemisoskusetagi. Need tulid südamest. Jeesus rõõmustab laste laulu üle.

See raadiojumalateenistus oli nii pikk, et Pekka jäi isa sülle magama ning Annagi oleks vist uinunud, kui orav poleks lähedalolevate puude okstel hüpnud ning iseendaga peitust mänginud, ja linavästriks poleks hoolsalt toitnud oma poegi, kes olid puuriidas. Orav ja linavästriks aitasid Annat ärkvel hoida.

„Kui kaua see kirikuõpetaja räägib,” ohkas ta oravast ja västriksust hoolimata.

„Sa võid õue mängima minna, kui tahad,” ütles ema. Aga Anna ei tahtnud.

Kui nad pärast jumalateenistust jõid kirikukohvi ja kirikumahla, ohkas isa: „Oeh, oeh, küll on palav.”

„Oeh, oeh,” ütles Pekka. Ta oli ärganud, et juua kirikumahla.

„Ja äikest ei tulnudki,” ütles Anna.

„Päev ei ole veel õhtus,” ütles isa.

Päike kõrvetas, kuis jaksas. Ta nagu oleks inimestele sosistanud: „Tähelepanu! Varsti tuleb äikesetorm!” Taevas oli nii sini–sinine, kõik väikesed pilvelaevad olid purjetanud taevaranna taha. Kased ja kõik teised puud seisid hiirvaikselt nagu midagi kuulatades. Lehtki ei liigahtanud.

Keegi ei näinud, et mustad äikesepilved kogunesid taevaranna taha ja äikesetorm valmistus tuule tiivul päikest varjama.

Peale lõunat läksid isa ja Pekka naabrite juurde. Ema pesi nõud puhtaks ja läks lõunauinakut tegema. Anna võttis punase mänguämbri ja läks õue.

„Lähme mustikaid korjama!” ütles ta inglile.

„Ei, ära mine! Varsti algab äike,” ütles ingel. (Inglid näevad rohkem kui inimesed. Nad näevad ka taevaranna taha.)

„Ma ei karda äikest,” uhkustas Anna. „Ema on öelnud, et müristamine on ainult Taevaisa kõne inimestele. Ja muidugi on ta ka elekter.”

„Sellest hoolimata,” ütles ingel. „Äikesetormi ajal on koduõu turvalisem kui mets. Võid minna sisse vihmavarju.”

„Ma lähen ainult hästi lähedale,” ütles Anna. Ta võttis punase ämbri ning läks läbi lepiku künkale. Jalgrada oli soe ja pehme paljaste jalgade all. Rajal oli okkaid ja sipelgaid.

„Oih! Kas see oli hunt?” kiljatas Anna. Mingi loom oli hüpanud üle jalgraja.

„Jänku,” ütles ingel.

Mäerinnakul kasvas mustikaid. Anna suu oli must ja ämbriski oli mõni mari, kui nad jõudsid künkale. Sealt avanes ilus vaade järvele ja künka taga olevale külale. Maantee läks piki künka jalamit ja kaks autot sõitis linna poole.

„Ei tulnud ju äikest ja tormi,” ütles Anna ning vaatas küla poole. Taevas oli selge.

Ingel ei vastanud, aga kõrged männid ohkasid. Need nägid, et järve poolt olid tõusnud mustad äikesepilved peaaegu taeva keskpaigani.

Samal hetkel lõi välku ja kõrvulukustav mürin veeres üle taeva. Puud ohkasid ja kummardasid sügavalt. Äikesetorm oli alanud.

„Uus–uuh–uuuh!” ulgus torm. Välgud sähvisid ja müristamine väristas maad. Vahel kostis koledaid raksatusi. Taevas oleks nagu rebenenud.

Taevas oli ühe hetkega muutunud mustaks ja esimesed vihmapiisad kukkusid maapinnale. Samas sadas kui oavarrest.

„Tule!” ütles ingel ja haaras Annal käest. „Lähme metsast ära!”

Samas murdus maha kõrge kuusk, mis oli seisnud mändide keskel. See prantsatas üle jalgraja ja tõstis oma juured taeva poole. Mitu mändi raksatas pooleks.

Anna seisis keset tormi. Ta oli nii hirmunud, et ei osanud isegi nutta. Ta ei saanud käia ega hüüda ema appi. Ega hüüdmisest oleks abi olnudki, sest äikesetorm oli nii tugev ja mürin nii võimas, et ka suure mehe hääl poleks kuulda olnud, veel vähem väikese tüdruku oma.

Ingel viis Anna jalgrajalt ära ning juhtis ta suure kivi juurde.

„Kükita siia,” ütles ingel ning Anna surus end vastu kivi nagu väike kutsikas ema külje vastu. Ta oli vihmast läbimärg. Torm ulgus ikka veel: „Uuh–uuh–uuuh!”

„Nüüd ma suren,” mõtles Anna. Ta polnud eales nii hirmsasti kartnud.

„Ära karda,” ütles ingel, „ma kaitsen sind.”

Ingel laotas oma tugevad nähtamatud tiivad Anna kaitseks. Samal hetkel raksatas kivi lähedal kasvav suur mänd pooleks ja selle ladvaosa kukkus kivile. Aga Anna ei saanud viga. Ingel kaitses teda. Ingel ei karda tormi ja ta kaitseb lapsi ka kõige tugevama tormi ajal. Selle ülesande on ta saanud Taevaisalt, kellel on kogu võim taevas ja maa peal. Ka äikesetormi ajal.

Torm möllas, välgud sähvisid, müristamine rullus üle maa. Puud kõikusid, kukkusid ja murdusid tuletikkudena pooleks. Paduvihm piitsutas maad.

Sul on ju meeles, et mänguämber on punane. Kirjuta siia, kuidas torm ulub: Kas sa oskad ulguda nagu torm? Kui oskad, siis ulu tasa nagu HÄSTI PISIKENE TORM, et naabrid ei minestaks.

Läbimärjana ja hirmununa kõssitas Anna suure kivi ääres. Aga inglile tiibade kaitse all kadus hirm ta südamest ning ta sosistas inglile:

„Kas Jeesus käskis mind kaitsta, kuigi olin sõnakuulmatu?”

„Käskis.”

ANNA KÜKITAS SUURE KIVI KÕRVALE.

„NÜÜD MA SUREN,“ MÕTLES TA.

„ÄRA KARDA! MA KAITSEN SIND,“ ÜTLES INGEL. INGEL EI KARDA TORMI.

Sul on ju meeles, et mänguämber on punane. Kirjuta siia kuidas torm ulub:

..... Kas sa oskad ulguda nagu torm? Kui oskad, siis ulu tasa nagu HÄSTI PISIKENE TORM, et naabrid ei minestaks.

„Aitäh!“ ütles Anna.

Torm kestis vaid kümme minutit, aga need olid kohutavalt pikad minutid. Siis, niisama järsku kui äikesetorm oli alanud, oli ta ka lõppenud. Kaugemal sähvisid veel välgud ja mürises kõu, aga künka kohal oli juba rahulik, ainult

sadas veel veidi.

„Nüüd lähme koju,” sõnas ingel. Nad läksid. Palju puid oli üle jalgraja kukkunud. Neist pidid nad ringiga mööda minema. Anna hakkas jälle kartma, kuigi oht oli möödas ja ingel hoidis ta käest kinni.

Läbimärjana ja nutvana jooksis Anna otse ema sülle.

„Kulla laps,” ütles ema. „Kas sa olid sellise tormiga väljas? Arvasin, et olid isa ja Pekkaga naabrite juures. Kus sa olid?”

„Metsas,” nuuksus Anna.

„Metsas!” hüüatas ema kohkunult.

„Seal kukkus maha vähemalt miljon puud,” sõnas Anna.

„Miks sa metsa läksid, kui äikesetorm oli tulekul?” küsis ema.

„Ma ei teadnud, et see nii ruttu tuleb. Läksin mustikale.”

„Kas sul polnud meeles, et laps peab alati ütlema, kuhu ta läheb?” tahtis ema teada.

„Kui oleksid öelnud, et kavatsed metsa minna, poleks ma sind lubanud.”

„Ingel ka ei lubanud mul õuest välja minna, aga ma ei kuulanud teda.”

„Siiski ingel kaitses sind. Aitäh Taevaisale inglite eest!” ütles ema ja kallistas läbimärga Annat.

„Jah,” sõnas Anna. Ta laskis käed ema kaela ümbert lahti ja tegi kniksu. Ta vaatas ingli poole ja ütles: „Tänan sind, ingel! Aitäh, Taevaisa!”

Torm oli möödas. Ema vahetas Annale kuivad riided. Isa ja Pekka tulid naabrite juurest.

„See oli kõige kõvem torm, mida olen näinud,” ütles isa.

„Metsas on palju puid maha langenud. Telefon ei tööta. Trafo on põlenud ja elektrit ei ole. Viljapõllud on vee all ja üsna lamandunud. Välk lõi naabri õuel kasvavasse suurde kaske ja lõhkus selle pilbasteks. Küll on selline tormine ilm hirmus. Jumal näitab oma võimsust ja inimene on nii väike. Hea, kui sellise tormiga saab toas olla.”

„Anna oli metsas,” sõnas ema.

„Metsas?! Seal oleks võinud juhtuda mida tahes.” „Täna õhtul teame, mille eest Taevaisa eriti tänada,” ütles ema.

„Kaitsmise eest,” sõnas Anna.

„Jah, sest me oleme Temast sõltuvad iga päev, nii ilusa ilmaga kui tormiga,” ütles isa.

Õhtul paistis jälle päike. Pühapäeva õhtu oli vaikne ja rahulik. Anna oli suure kivi juurest ära toonud oma punase mänguämbri, mille ta oli sinna unustanud. Ema oli maast üles tõstnud tormist räsitud lilli. Tädi Kadri suvilas tänati kaitsmise eest.

AUTO PEATUB BUSSIPEATUSES

Esmaspäev

Enne kui auto läks isa ja ema, Annat ja Pekkat linna viima, tuli tädi Kadri sõbra sünnipäevalt tagasi.

Valged võõrasemad, mis talle eriti meeldisid, olid verandal vaasis närbunud. Kui on liiga kitsas ja palav, närbuvad lilled kiiremini kui muidu. Ema oli nende asemele tahtnud panna uued lilled, aga oli muude toimetuste keskel unustanud.

Tädi Kadri kurvastas, et valged võõrasemad olid nii ruttu närbunud, kuid ei öelnud midagi. Õhtupoolikul keetis ema lahkumiskohvi ja tädi Kadri istus ning luges kiigel istudes ajalehte. Anna läks ja istus ta kõrvale.

„Kuule,” küsis Anna. „Kas nägid valgeid võõrasemasid?”

„Nägin.”

„Mina korjasin need ära, kuigi ema ütles, et tohib korjata vaid karikakraid.”

„Seda ma arvasin. Ega ema neid kõiki oleks ära korjanud.”

„Kolm tükki jäi järele.”

„Seda on üsna vähe,” lausus tädi Kadri.

Anna surus end tädi vastu ja sosistas: „Anna andeks!”

Tädi Kadri pani käe ümber Anna piha ja lausus: „Muidugi annan andeks. Saan aru, et ka sinu arvates olid need nii ilusad, et unustasid ennast neid noppima. Õnneks puhkevad Jumala vihmas ja päikeses varsti uued õied. On hea, et Jumal annab meile andeks selle, et kogume endale liiga palju.”

„Ma ei tee enam mitte kunagi niimoodi,” kinnitas Anna.

„Ka mina peaksin õppima rohkem teistele mõtlema,” ütles tädi Kadri. „Selleks vajan Jumala abi. Ise ei pea me oma otsustest kinni.”

„Ka ingel võib aidata,” sõnas Anna, „ja Jeesus annab armastuse prillid, kui palume.”

„See on tõsi,” lausus tädi Kadri.

„Jeesus teab, et vajame abi. Seepärast annab ta uued armastuse prillid, kui vanad katki lähevad. Ning uued valged võõrasemad. Võib-olla on ta neid juba andnud?”

Nad läksid koos vaatama. Kolm uut valget õit oli avanenud. (Mitu neid nüüd kokku oli? . . . . .)

Kui Anna nägi uusi valgeid võõrasemasid, oli tal hea meel.

Õhtupoolikul täpselt kell 15.13 hakkas isa auto kodu poole sõitma. Tädi Kadri lehvitas neile ja nemad lehvitasid vastu peale isa, kes viipas käega vaid korraks, enne kui haaras kinni autoroolist. Ema istus isa kõrval. Anna ja Pekka olid tagaistmel „nagu härrasrahvas taksos”. Pekkale oli oma iste, kus ta peagi magama jäi. Ka ingel oli tagaistmel koos Anna ja Pekkaga.

„Ma ei teadnud, et inglid sõidavad autoga,” ütles Anna inglile. „Arvasin, et inglid ainult lendavad. Kas sa oled ka varem autoga sõitnud?”

„Muidugi olen.”

„Aga rongiga?”

„Olen.”

„Aga lennukiga?”

„Iga sõidukiga, millega vaja.”

„Sul on ju endal tiivad,” lausus Anna.

„Sellest hoolimata,” vastas ingel. „Olen igal pool kus vaja.”

„Kas sa jalgrattaga ka sõita oskad?”

„Kõike sa ka küsid?” naeratas ingel.

„Mina ei oska veel suure rattaga sõita. Ma oskan ainult kolmerattalisega.”

„Küll sa õpid sõitma ka kahe rattalisega, kui veidi kasvad,” lohutas ingel. „Kas sul on armastuse prillid ees?”

„Taskus,” vastas Anna, „mul pole neid autos vaja. Ma näen ilma nendetagi hästi, kuidas puud ja majad meile vastu jooksevad ning autod mööda kihutavad.”

„Armastuse prille on alati vaja,” sõnas ingel ning Anna võttis need taskust ja pani ninale.

Just sel hetkel vaatas ema autopeeglist, mida lapsed tagaistmel teevad. Ta naeratas, nähes Annat armastuse prille ninale sättimas, sest ei näinud prilliklaase. Täiskasvanud on naljakad. Nad näevad ainult silmadega. Nad ei näe õigeid asju, näiteks ingleid ja armastuse prille.

Kui Annal olid armastuse prillid ees, muutus maailm talle veel kirkamaks. Vastu tulevad puud mitte ainult ei jooksnud, vaid lausa hüplesid rõõmsalt. Ning kollased ja punased suvilad ja majad pilgutasi silma ning naersid. Inimesed vilksatasid mööda nii kiiresti, et neist ei saanud aru, mis tujus nad olid.

Linnale lähenedes vähendas isa maanteekurvis kiirust ning Anna märkas eespool bussipeatuses Jarno ja Taru vanaisa.

„Pea kinni! Pea kinni!” hüüdis Anna ja tõusis istmelt, et isa seljale koputada.

„Mis viga on?” küsis isa ja vähendas veel kiirust.

„Jarno ja Taru vanaisa seisis seal peatuses, kust sa mööda sõitsid,” ütles Anna ning viipas käega tahapoole.

Isa vaatas peeglist. Tema tundis ka Jarno ja Taru vanaisa.

„Näib olevat jah,” lausus isa. „Mis siis?”

„Võtame tema ka autosse. Ta elab meie lähedal.”

Mida ema arvab?” küsis isa.

„Hääletan Anna ettepaneku poolt, et vanaisa peale võtta,” sõnas ema.

JARNO JA TARU VANAISA OLI
SEISNUD PEATUSES JUBA
POOLTEIST TUNDI.

„MA SAATSIN JUBA
TAEVAISALE
TELEGRAMMI, ET
SAAKSIN MINGI
LIIKLUSVAHENDIGA
LINNA. SEE ON
TÄHTIS,“ ÜTLES
VANAISA.
„KAS TELEGRAMMIDE
SAATMINE TAEVAISALE
ON SAMA MIS PALVE-
TAMINE?“ KÜSIS ANNA.

Mida sa vastad Anna küsimusele? .....

Saada sina ka Taevaisale telegramme. Ta võtab need vastu. Seda olen ma mitu korda kogenud.

„Teeme siis nii,“ ütles isa ja tagurdas auto bussipeatusesse, kus vanaisa seisis.

„Kas sõita tahate?“ küsis isa ja vaatas avatud aknast vanaisa.

„Tahan küll,“ ütles vanaisa ja ta nägu kirkustus, nagu lamp oleks silmade taga süttinud. Ta ronis tagaistmele Anna kõrvale ning sõnas: „Ma saatsin juba Taevaisale telegrammi ja palusin, et ma mingi liiklusvahendiga linna saaksin.“

Käisin oma õe Alina juures. Ta elab üksinda suvilas ja läheb varsti haiglasse. Tal on jalas gangreen. Üks varvas on must ja see tuleb ära lõigata.

Kuulsin temalt, et see buss, millega ma kavatsesin koju sõita, ei sõida enam. Seisin seal peatuses juba üle tunni ja proovisin hääletades linna jõuda. See on tähtis.”

„Hääletades,” kordas Anna nii vaikselt, et taat ei kuulnud.

„Ma pean olema homme hommikul kell kaheksa (näita kellal, kuidas osutid peavad olema) tervisekeskuses kõrvaarsti juures,” jätkas taat, „aga siit ei lähe hommikul nii vara ühtki bussi. Aeg oleks hakanud venima, kui oleksin pidanud homme lõunani ootama. Muidugi oleksin läinud Alina juurde öömajale, aga kõrvaarsti juurde poleks ma siis jõudnud. Aga sinna on väga raske pääseda. Algul tuleb järjekorras seista, et aega kinni panna, ja seejärel tuleb kaua oodata, enne kui nad jõuavad vastu võtta. Küllap Taevaisa sai mu telegrammi kätte. Aitäh talle ja teile!”

„Kas telegrammi saatmine Taevaisale on sama mis palvetamine?” tahtis Anna teada.

Vanaisa ei kuulnud. Ta jätkas oma juttu: „Ühel päeval kaotasin tänaval sada marka ja kui hädas olles saatsin Taevaisale telegrammi, siis kas mitte Jumal ei saatnud üht pisikest plikat seda raha mulle ära tooma. Nii imeline on Taevaisa.”

„Mina olin see plika,” hüüdis Anna. „Aga ma ei ole enam üldse väike. Olen juba viieaastane.”

Siis tundis vanaisa Anna ära. Ta naeris jälle, nii et kõik kolm hammast särasid ja paitas Anna pead.

„Jumalal on ingleid igal pool. Taevaisa õnnistagu sind!”

Anna meelest oli tore istuda vanaisa kõrval, kui ainult vanaisa ei kuuleks nii halvasti, et pidas teda, Annat, ingliski. Anna naeratas ning sosistas tasa inglile:

„Jarno ja Taru vanaisa on nii vana, et ajab meid segamini. Ära tee väljagi, ma tean ju, et ma pole ingel. Ja ema teab ka. Ning isa ja Pekka.”

„Sina võid olla ingli abiline, kui sul on armastuse prillid ees,” sõnas ingel.

Isa hüüdis üle õla Jarno ja Taru vanaisale: „Ilma selle tüdrukuta poleks ma peatunud. Oleksin mööda sõitnud.”

Aga vanaisa ei kuulnud. Ta vaid naeris.

„Kas näed nüüd, kui vajalik on armastuse prille ees hoida?” küsis ingel.

„Näen,” vastas Anna. „Nendeta ei oleks ma bussipeatuses Jarno ja Taru vanaisa näinud.”

„Jah, autoga on kerge mööda sõita ja mitte märgata,” möönis ingel.

„Aga jalgrattaga?”

„Rattaga on veidi kergem peatuda,” sõnas ingel. „Mida suurem on kiirus, seda raskem on teist inimest märgata.”

„Siis peaksid kõik kõndima!” hüüatas Anna. „Poleks vaja pidurdada ega tagurpidi sõita.”

„Tõepoolest,” oli ingel nõus. „Aga ilma armastuse prillideta lähevad jalakäijadki abivajajast mööda ega märka teda, ehkki tormavad üksteisele peaaegu otsa. Nad ei näe teiste õnnetust.”

„On see tõsi? Kas sellest kirjutatakse ka Piiblis?” „Kirjutatakse küll ja see on tõsi. Jeesus rääkis kord loo sellest, kuidas inimesed möödusid abivajajast teda aitamata. See on Luuka evangeeliumis (Lk 10:25–37).”

„Kole. Minu meelest peaksid inimesed alati peatuma ja teist aitama. Kui isa poleks peatunud ega Jarno ja Taru vanaisa peale võtnud, poleks ta saanud hommikul arsti juurde minna.”

„Mis sa, Anna, seal üksinda pobised?” küsis isa.

„See on saladus,” vastas Anna. „Inimestel on omad saladused.” (Ta oli kuulnud naabritädi niimoodi ütlevat. Tema meelest oli see peen.)

„Ah sa arvad juba, et oled inimene, selline väike nösuninaline plikatirts,” lausus isa naeratades.

„Ka tüdrukud on inimesed,” sõnas Anna.

„Selles on sul õigus,” oli isa nõus. „Lapsedki on inimesed. Juba üsna väiksenä.”

„Kuule, mina ei taha minna inimestest mööda,” sõnas Anna inglile.

„See on õige,” lausus ingel. „Kanna alati armastuse prille, siis sa ei lähe mööda.”

„Jah,” ütles Anna. „Tuleta mulle meelde, kui ma unustan. Siis ma ei lähe inimestest mööda, sõitku ma kas või lennukiga.”

„Jah,” nõustus ingel, „aga sel juhul peavad inimesed olema samas lennukis.”

„Ei pea,” lausus Anna. „Lennukiga võib ka inimeste juurde sõita. Nii nagu misjonärid. Ema on mulle rääkinud.”

„Sul on õigus,” nõustus ingel. „Jalgsi võib minna inimestest mööda, aga lennukiga ja kiirrongiga ja autoga võib minna inimeste juurde. See ei sõltu kiirusest ega aeglusest, vaid südamest. Peab olema armastust, mida Jeesus annab. Aga alustada tuleb oma lähemast ümbrusest. Kodust.”

Anna mõtles ema ja isa aitamisele. Ja Pekkale.

„Lähedal on vahel väga raske peatuda,” ütles ta. „Kergem on joosta õue mängima.”

„Jah,” ütles ingel, „aga alustada tuleb lähedalt. Kes ei märka abivajajat lähedal ja ei seisatu, et teda aidata, see räägib tühje sõnu kaugelolijate aitamisest. Armastuse prillidega näeb nii lähedale kui kaugemale.”

„Jeesusel peab olema hirmus palju selliseid prille, et neid kõigile jätkuks,” mõtles Anna.

Samas peatas isa auto. Nad olid Jarno ja Taru kodu juures.
„Ärata vanaisa üles,” ütles isa.
Anna müksas vanaisa.
„Ärka, vanaisa,” lausus ta.
„Kus ma nüüd olen?” küsis Jarno ja Taru vanaisa uniselt.
„Kodulävel,” lausus isa.
Vanaisa ronis autost välja ning ütles: „Tuhat tänu!”
Esmaspäev oli õhtuks saanud.

RAIJA KARDAB SURMA

Teisipäev

Markkula on päris Anna kodumaja lähedal. See on kollaseks värvitud eramaja. Seal elavad isa, ema, Seija, Raija, Kirsi ja Jussi. Seija on viieteistkümne, Raija üheksa, Jussi kaheksa ja Kirsi viie aastane.

Teisipäeva hommikul ütles ingel Annale: „Lähme täna Markkulasse. Võib-olla sa saad Raijat aidata.”

„Mina?” küsis Anna. „Ma oskan ainult lusikaid kuivatada, põrandat pühkida ja veidi tolmuimejaga töötada.”

„Tähtsamaid asju,” sõnas ingel. „Raija kardab surma. Sa saad ehk teda lohutada.”

„Oih,” ütles Anna. „Mina kardan ka surma. Kardan seda, kui pannakse kirstu ja hauda. Ma ei taha Markkulasse minna.”

„Ära karda, ma tulen kaasa ja annan sulle nõu. Kui lohutad teist, lohutad ka ennast.”

Nad kõndisid käsikäes ning läksid väravast õue. Õues oli kaks last, poiss ja tüdruk. Nad mängisid palli. „Kas see on Raija,” küsis Anna sosinal.

„Ei, siin on Jussi ja Kirsi. Raija on Seijaga toas. Seija on haige ja läheb varsti Jeesuse juurde. Ta teab seda ega karda, aga Raija kardab.”

„Oih, Seija sureb järelikult,” ütles Anna.

„Ei, ei,” lausus ingel. „Jeesus on Seijale ja kõigile ta omastele öelnud, et see, kes temasse usub, ei sure kunagi, vaid tal on igavene elu. Ainult keha sureb, aga Jeesus äratab ka selle kunagi, nagu ta äratas Jairuse tütre ja Laatsaruse.”

„See on Piiblis,” sõnas Anna. „Ema on neist lugenud. (Ka sinu ema võiks neist lugeda Mk 5:21–43 ja Jh 11:1–44.) Aga mina siiski kardan.”

„Ära karda. Seija ka ei karda. Küll sa näed, kui sisse läheme.”

Nad sisenesid. Markkula–isa oli tööle läinud. Ta oli liha–osakonnas müüja. Markkula–ema oli läinud turule värskaid kartuleid ja porgandeid ostma.

Seija ja Raija olid toas. Seija oli voodis. Ta käed ja nägu olid väga kõhnad, aga pilk oli selge. Kui Anna ja ingel sisenesid, siis Seija naeratas. Päris kindlasti nägi ta inglit. Raija istus laua ääres ja luges. Ema oli käskinud tal Seija juures olla. Ta vaatas imestades tulijaid.

„Tere!” sõnas Anna.

„Tore, et tulid,” ütles Seija. Raija ei öelnud midagi.

Ingel viis Anna Seija juurde.

„Täna paistab päike,” ütles Anna. „Tundub, nagu paistaks see sinule,” lisas ta.

„Sa oled tore väike tüdruk,” sõnas Seija, „rõõmus.”

„Ma ei ole alati rõõmus,” tunnistas Anna, „mõnikord ma kardan.”

„Miks sa kardad, kui käid koos ingliga?” imestas Seija. Päris kindlasti nägi ta inglit.

„Kardan ikkagi. Unustan ingli ja kardan tulekahju ja autoõnnetust ja surma ja sõda.”

„Kui mulle öeldi, et mul on vähk ja ma varsti suren,” rääkis Seija, „siis ma ka kartsin ja nutsin. Aga siis ütles mulle Jeesus, et tal on minu jaoks koht valmis.”

„Kas Jeesus käis siin? Kas sa nägid teda?”

„Ei näinud, aga kuulsin ta häält. Jeesus räägib Piiblis.”

„Ma ei oska veel lugeda,” ütles Anna.

„Ma loen sulle selle koha ette,” sõnas Seija. Ta otsis Piiblist üles Johannese evangeeliumi ja luges: „Jeesus ütles: „Teie meel ärgu heitugu, usaldage Jumalat ja usaldage mind. Minu Isa majas on palju asupaiku. Kui see nõnda ei oleks, siis ma oleksin seda teile öelnud. Ma lähen teile aset valmistama. Ja kui ma olen läinud ja teile aseme valmistanud, tulen ma jälle tagasi ja võtan teid kaasa enese juurde, et teiegi oleksite seal, kus olen mina (Jh 14:1–3).””

„Kuulsid,” ütles Seija, „mul pole vaja surma karta. See on vaid üks. Läbi selle minnakse Jumala majja Jeesuse juurde.”

„Aga sinna saavad minna ainult head inimesed. Mina ei ole alati olnud sõnakuulelik,” lausus Anna. „Tahan olla hea, aga vahel unustan ära. Ei kuula ema sõna, kiusan Pekkati ja löön teda, kui ta pahandust teeb. Kas sina oled alati hea laps olnud?”

„Ei,” vastas Seija, „aga ma olen palunud ja saanud Jeesuselt andeks. Palu sina ka. Ta ei aja ära kedagi, kes ta juurde tulevad.”

„Mitte kedagi? Isegi mitte paha inimest, mereröövlit või varast või seda, kes viskab pommi inimeste sekka?”

„Mitte kedagi,” vastas Seija. „Ta avab ka mereröövlitele ukse taevasse, kui nad tulevad ja paluvad.”

„Jah,” ütles Anna, „nii öeldakse Piiblis. Üks röövelgi pääses koos Jeesusega taevasse, kui palus Jeesuselt abi. Ema on sellest lugenud (Lk 23:33–44).”

„Jaa,” ütles Seija. „Jeesus ise on öelnud, et kes tema juurde tuleb, seda ta välja ei aja (Jh 6:37).”

Raija oli loo lõpuni lugenud ning kuulas, mida Seija ja Anna rääkisid.

„Jah, halvad inimesed saavad ka taevasse minna,” sõnas Anna, „Jeesus avab ukse ning ütleb: „Tulge kõik sisse, siin on ruumi!””

Äkki ta tundis, et Jeesus on siin, päris tema lähedal ning ta meel muutus nii rõõmsaks, nagu oleks olnud jõulud või sünnipäev.

„Mõtles, et kuigi Jeesus tunneb mind, ei jäta ta mind ukse taha!” hüüdis Anna. „Mõtles, et ta ütleb: „Ma annan sellele Annale kõik halvad teod andeks.” Siis ma ei

pea surma kartma, kui Jeesus avab mulle ukse taevasse.”

„See on nii,” ütles Seija.

Raija oli tulnud voodi äärde. Ta vaatas Seijat ja Annat.

„Mulle tundub, et Jeesus on siinsamas,” ütles Anna Seijale.

„Nii see on,” vastas Seija. „Ta on seda lubanud. Kas sa mäletad, et Jeesus ütles: „Seal, kus kaks või kolm on koos minu nime pärast, seal olen mina nende keskel.””

„Üks, kaks kolm,” luges Anna. Raija oli kolmas.

„Kas pole tore, et Jeesus tuleb ka laste hulka. Meid on kodus neli. Jumalaga koos olles ma surma ei karda. Ta käskis inglit mind taevasse kanda, kui taevatrepi astmed on liiga kõrged.”

Raija hakkas äkki nuuksuma: „Ma hakkan sinust puudust tundma, Seija! Ära mine veel ära!”

„Ma ootan sind,” lausus Seija ja silitas kõhna käega Raija kätt.

„Taevas on parem,” ütles Anna. „Seal on Jeesus.” Siis võttis ingel Anna käest kinni ja ütles: „Nüüd viin sind koju. Ema juba ootab.”

„Nüüd ma pean minema,” lausus Anna, „head aega!” „Tore, et käisid,” sõnas Seija ja Raija noogutas. Ta peaaegu naeris.

„Ma ei osanud Raijat lohutada,” ütles Anna koduteel, „aga Jeesus lohutas mind. On lausa ime, et nii väiksed lapsed võivad kedagi lohutada.”

„Jah,” sõnas ingel. „Aga Jeesus on nii suur, et ta võib ka väikseid lapsi kasutada. Ta on nii suur, et kui pole kedagi, ka väikest mitte, võib ta aidata ka ilma kellegi teiseta.”

„Kas sellest räägitakse Piiblis?”

„Räägitakse.”

„Siis on see tõsi, kuigi vahel ei tundu see nii olevat,” mõtles Anna, kui nad astusid koduõue.

Aga samal õhtul ütles Markkula Raija Jeesusele: „Armas Jeesus. Palun anna mulle kõik halb andeks. Tahan olla sinu oma kogu elu. Tahan pääseda taevasse.”

Jeesus vastas talle: „Kes minu juurde tuleb, seda ma ära ei aja.”

Raija ütles: „Aitäh!” ja uinus.

Tal olid pisarad silmis, aga nägu naerul.

HARRI JUURES

Kolmapäev

„Kuhu sa mind täna viid?” küsis Anna inglilt kolmapäeval.

„Mis oleks, kui läheksime Harri juurde.”

„Kes on Harri?”

„Ta on insener. Ta naise nimi on Helmi ja ta töötab pangas. Tal on tütar Heli, kes on kümneaastane. Helit ei ole täna kodus, ta on vanaema juures. Harri on täna päris üksi.”

„Kas tal on vaba päev?”

„Ei,” ütles ingel, „ta ei käi töö.”

„Järelikult töötu,” ütles Anna.

„Varsti näed,” lausus ingel.

Ingel juhtis Anna kuuekordse maja juurde ja aitas avada raske välisukse.

„Nad elavad viiendal korrusel,” ütles ingel.

„Kas me läheme liftiga?”

„Lapsed ei tohi üksinda liftiga sõita.”

„Aga sina oled kaasas,” lausus Anna.

„Sellest hoolimata pead sa täitma laste kohta käivaid reegleid.”

Nad ronisid viiendale korrusele.

„Siin on nende uks,” lausus ingel, osutades parempoolsele uksekellale.

„Helista!”

Anna vaatas nimesilti. „On see ikka kindlasti õige uks?” küsis ta.

„Kõik ukсед on õiged, kui käid koos ingligna.”

Anna vajutas uksekellale: „Tin-tin!”

Vastust ei tulnud.

„Helista uuesti,” soovitas ingel.

„Tin-tin! Tin-tin!”

Vastust ei tulnud.

„Harri ei ole kodus,” lausus Anna.

„On küll. Ta on alati kodus.”

„Miks ta siis meile ust ei ava?”

„Kohe näed.”

„Kuidas ma näen, kui ta ei lase meid sisse?”

„Ava postkasti luuk. Selle paremas servas ripub nõör. Nööri otsas on võti. Tõmba sõrmedega nõör välja, siis saad võtme kätte.”

Anna proovis ja proovis, aga ta sõrmed olid liiga lühikesed ja ta ei saanud nõöri kätte. Ta poleks saanudki võtit kätte, kui ingel poleks aidanud.

Kui Anna oli võtme kätte saanud, sai ta kohe ukse lahti. Nad astusid sisse.

Esik oli pime ja Anna haaras ingli käest kõvemini kinni. Ingel avas elutoa ukse. See oli suur ja valge ruum, kus oli nahkdiivan ja –tugitoolid. Ühe seina ääres seisis avatud kaanega klaver. Põrandal oli pruun vaip ning aknal punased lilled. Seintel olid suured ja väikesed maalid. Lamp oli säravast kristallist. Aga toas ei olnud kedagi.

Ingel viis Anna läbi elutoa magamistuppa. Seal oli kaks voodit, aga neis polnud kedagi. Ei saanudki olla, sest kell oli kümme minutit kaks läbi (näita, kuidas osutid siis on) ja Helmi oli pangas tööl ning Heli vanaema juures. Aga ingel oli öelnud, et Harri on alati kodus.

Samas märkas Anna, et akna all on kõrge seljatoega tool, millel on rattad all. Toolis istus keegi. Temast paistis vaid käsi tooli käetoel.

Toolis istus Harri.

Ingel viis Anna Harri juurde.

„Ütle talle tere,“ soovitas ta.

„Oih!“ tahtis Anna hirmunult hüüatada, aga ingel sulges ta suu.

„Tervita!“ käskis ingel.

„Tere!“ lausus Anna ja tegi kniksu. Ta vaatas kohkunult Harrit, kes istus kummargil tooli külge seotuna. Ta pea oli põlvede ligi ja ta käed värisesid.

„Tere!“ vastas Harri, aga ta hääl polnud selge. „Tore, et tulid,“ ütles ta. „Võiksid anda mulle klaasi vett. Ma ise ei saa klaasi hoida. Käed värisevad liiga palju.“

Anna tõi köögist vett ja andis haigele.

„Mul on värisemistõbi,“ lausus Harri. „Järgmisel kuul lähen haiglasse. Praegu olen kodus. Päeval olen üksi, sest Helmi on tööl. Sel nädalal on ka Heli vanaema juures. Naabriproua käib mind vahetevahel vaatamas. Ma pole tahtnud hooldajat võtta.“

„Kas sul valutab kuskilt?“ päris Anna.

„Valutab. Vahel valutab väga tugevasti, aga mul on valuvaigisteid.“

„Oh,“ ohkas Anna. Pisarad hakkasid voolama ta põskedele, kui ta vaatas Harrit, kes kogu aeg värises. Siis ta küsis: „Mida sa päeval teed, kui üksi oled?“

„Mitte midagi. See ongi kõige hullem. Ma ei näe enam lugeda ega saa kätega mitte midagi teha. Vahel kuulan raadiot. Vahel vannun.“

„Tead, sa ära vannu,“ sõnas Anna ja haaras Harri väriseva käe.

„Kui sul on see neetud haigus ja oled täiesti üksi, ei saa muud teha kui vanduda.“

„Sa ei ole päris üksi. Kui palud, tuleb Jeesus su juurde ja sa võid temaga rääkida.“

Sugenes pikk vaikus. Siis kuuldus nuuksumist. Anna nuttis.

„See on neetult hirmus haigus,“ sõnas Harri. „Olen vaevaks Helmile ja Helile.“

Praegu olen siin, järgmisel kuul haiglas. Siis tuleb surm. Ei saa elada päevakaupa, elan vaid tunnikaupa. Ei, hoopis hetkekaupa.”

Äkki veeres pisar Anna käele. See polnud tema pisar. Arva ära, kelle oma see oli . . . . .

„Ära nuta,” ütles Anna. „Jeesus on surma võitnud. Nõnda ütles Seija, kes on viieteistkümnepäevane ja sureb varsti. Nii öeldakse ka Piiblis. Ning lihavõtte ajal kirikus. Jeesus aitab sind, kui palud.”

„Hea, et meelde tuletasid,” lausus Harri. „Nii ütles ka minu ema, kui olin väike poiss, aga kiires elus olen ema õpetused unustanud.”

Ta katsus vasema käega pisaraid kuivatada, aga see ei õnnestunud. Anna aitas teda.

„Nüüd ma pean minema,” ütles Anna.

„Aitäh, et tulid,” ütles Harri. „Pane võtmenöör postiluugist sisse. Ma püüan mitte enam vanduda ja jätan kogu häda ning viletsuse Jeesusele. Tunnikaupa.”

„Ma palvetan sinu eest õhtul,” sõnas Anna.

Kui nad tänavale tulid, paistis päike, aga Anna ei näinud seda.

„Miks Jumal saadab inimestele värisemistõbe ja vähki?”

„Ei tea,” vastas ingel. „Tean vaid seda, et Jumal on armastus ja ta aitab omasid igal hetkel. Ja tean seda, et kunagi pühib ta pisarad kõikide omade silmist.”

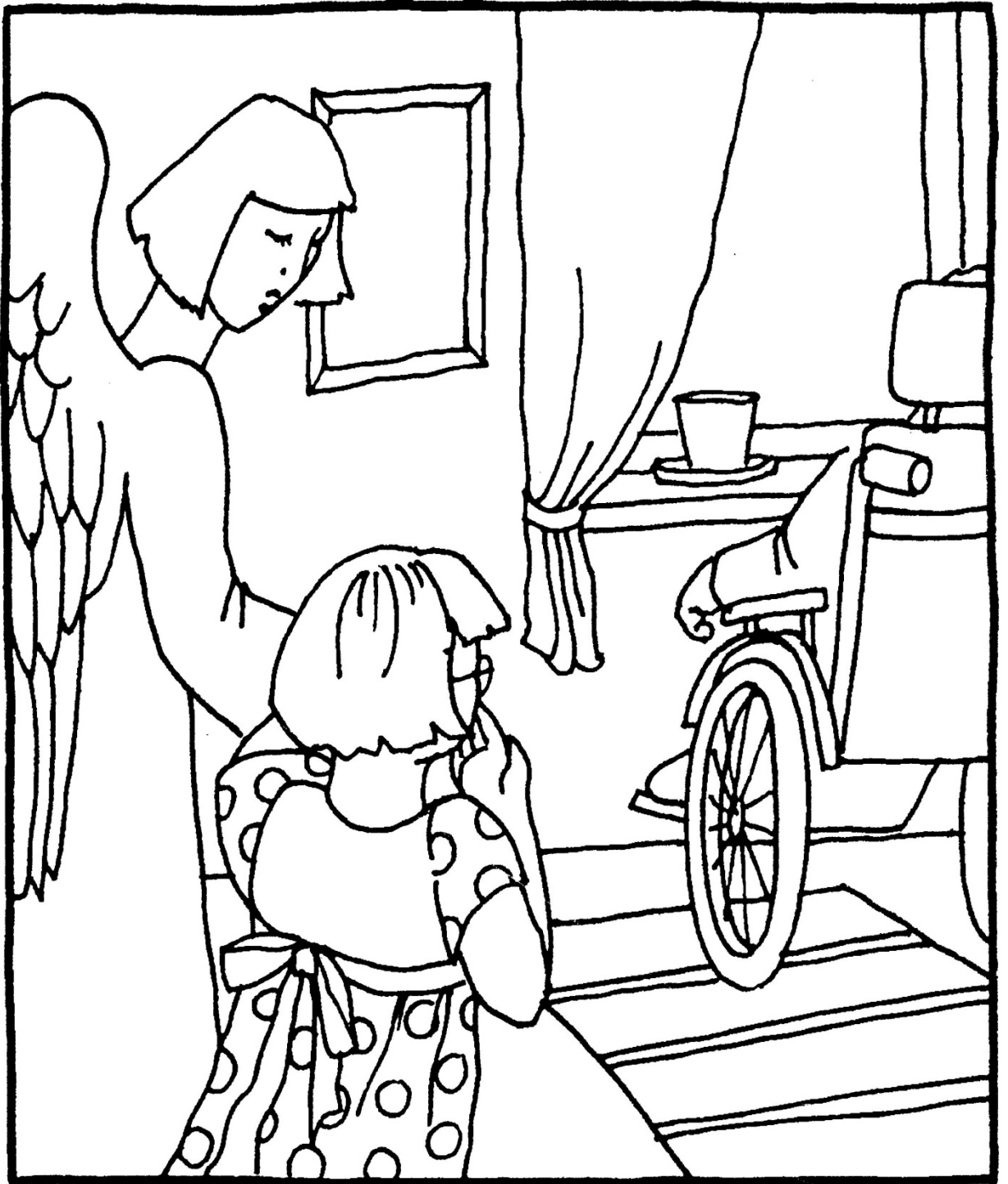
„Kas nii öeldakse Piiblis?”

„Öeldakse (Ilm 7:13–17).”

„Siis on see tõsi.”

Anna ei unustanud õhtul Harri eest palvetada. Ta palus ka Seija ning Sami eest. Ning vanade inimeste eest, nagu näiteks vanaema ja Jarno ja Taru vanaisa. Ning paganate eest, kes ei tea Jeesusest midagi. Ja misjonäride eest, kes räägivad neile Jeesusest. Ning kõikide inimeste eest, kes vajavad abi. (Keda sina õhtupalves meeles pead?)

Ingel seisis ja kuulas. Ta laotas oma suured nähtamatud tiivad Anna kohale ja kui Anna oli uinunud, viis ta Anna palved Jumalale. Jumal vastas neile õnnistusega. Ingel tõi Jumala vastuse maa peale Harrile ja teistele. Annagi ei jäänud õnnistusest ilma.

AKNA ALL OLI KÕRGE SELJATOEGA TOOL, MILLEL OLID RATTAD ALL. TOOLIS ISTUS KEEGI. TEMAST PAISTIS AINULT KÄSI TOOLI KÄETOEL. TOOLIS ISTUS HARRI.

Seinal on Heli pilt. Joonista see raami sisse, kui oskad joonistada nii kaugel olevat pilti. Istuta pottidesse lilli!

KÜLAS JAANAL JA ESAL

Neljapäev

„Täna läheme külla Jaanale ja Esale,” sõnas ingel järgmisel hommikul. See oli neljapäev, sest kolmapäeva järel tuleb alati neljapäev, nagu sa tead.

„On see kaugel?” küsis Anna. Ta oleks soovinud, et sinna oleks pikk tee, sest ingligna koos oli nii tore käia.

„Ei, nad elavad siin lähedal,” vastas ingel.

„Kes on Jaana ja Esa?”

„Virtaste lapsed. Jaana on kuue- ja Esa nelja-aastane.”

Virtased elasid esimesel korrusel. Ingel juhtis Anna õige ukse juurde.

„Anna uksekella!”

Anna helistas. Keegi ei vastanud.

„Kas Jaana ja Esa on ka ratastoolis?” küsis Anna. „Või on nad väljas mängimas?”

„Vaevalt,” vastas ingel, „aga võib-olla nad magavad veel.”

„Aga kell on ju viis.”

„Pool kümme,” parandas ingel. „Helista uuesti!”

Anna helistas. Vastust ei tulnud.

„Koputa uksele!” soovitas ingel. Anna koputas. Algul esimese sõrmega, mis oli konksus, siis kogu rusikaga (näita, kuidas). Siis piilus ta postiluugist sisse ning hüüdis: „Avage uks!”

Siis uks paotus ja Jaana hirmunud silmad piilusid uksepraost. Kui ta nägi, et ukse taga seisis väike tüdruk – inglita ei märganud –, tegi ta ukse pärani lahti ning Anna ja ingel astusid sisse.

Jaana seisis nende ees kollases pidžaamas, mille varrukas oli suur auk. Ta juuksed olid sassis ja silmad veel und täis. Ka Esa oli alles äsja ärganud. Ta istus voodis, väike mänguauto käes.

Tuba oli segamini. Riideid vedeles kõikjal: toolidel, laual, põrandal ja televiisori peal. Isa särgi kõrval oli kaks pudelit. Kolmas pudel oli põrandale kukkunud ja kildudeks purunenud. Laual oli konisid täis klaasist tuhatos, konisid oli ka põrandal. Põrandasse oli põlenud palju pisikesi auke. Laual olid ka kolm klaasi ning mõned lehed.

Jaana seisis ning vaatas Annat.

„Kus su ema on?” küsis Anna.

„Vist tööl,” vastas Jaana.

„Miks teil tuba nii segamini on?” küsis Anna.

Ingel müksas teda ning sosistas: „Pane armastuse prillid ette. Sul on neid vaja.”

Jaana vaatas ringi. Kas neil oli kõik segamini? Kõik oli täiesti tavaline.

„Miks sul pole veel riideid seljas, kuigi kell on juba kümme?”

„Pool kümme,” lausus ingel ning müksas jälle Annat, kes esitas kohatuid küsimusi.

„Varsti olen ma riides,” sõnas Jaana. Ta võttis pidžaama seljast ja viskas voodi alla. Ka Esa tõusis. Hetke pärast olid neil riided seljas.

„Kammi juuksed ka ära!” soovitas Anna ning Jaana läks vannituppa kammima. Anna nägi, et ta küüned olid punaseks värvitud nagu kassapidajal poes.

„Kus su isa töö käib?” tahtis Anna teada.

„Mis see sinu asi on!” kähvas Jaana, aga Esa ütles: „Isa on ehitusel töö, aga praegu on ta kinni. Politsei viis ta öösel ära, kui ta ema peksis. Me olime voodi all peidus. Ema käib koristamas.”

Anna oli nii hirmunud, et ei osanud hulk aega midagi öelda. Siis ta küsis: „Kes laste järele vaatab?”

„Meie järele või?” küsis Jaana. „Meid pole vaja hoida. Külmkapis on vorsti ja piima, kapis leiba. Vahel ei ole ka, siis, kui isa on raha maha joonud.”

„Meie ema joob ka,” lausus Esa. „Kui meil on külalisi, siis nad joovad kohvi ja viina. Vahel kaklevad. Siis me poeme voodi alla ja oleme hästi tasa.”

„Ega nad igal õhtul joo. Enamasti nädalavahetusel ja pühade ajal,” lausus Jaana kaitsvalt.

„Isa on mitu korda kinni olnud,” uhkustas Esa. „Ema on ka vahel olnud, aga mitte nii sageli kui isa. Kui ema tuleb koju, siis ta kallistab meid ning ütleb: „Vaesed lapsed, vaesed lapsed.””

„Aga isa on vahel pai ka, kui on purjus,” jätkas Esa. „Isa võtab sülle ning ütleb: „Isa poeg.” Vahel annab isa raha. Viis marka või ühe marga.”

„Isa on kümme marka ka andnud,” lausus Jaana. „Ta ütles: „Minge homme kinno!” Sageli viivad nad meid reedeti vanaema juurde, sest nad purjutavad reede ja laupäeva õhtuti ja pühapäeviti peaaegu kogu aeg.” „Jah, kui raha on,” lisas Esa.

Anna seisis ja kuulas sõnatult. Ta pigistas kõvasti ingli kätt. Tal olid armastuse prillid ees, aga Jaana ja Esa jutt kohutas teda nii, et maailm ei särenud talle isegi mitte läbi armastuse prillide. Ta seisis ning vaatas kohkunult Jaanat ja Esat.

Äkki sai Jaana vihaseks. Ta läks ning tõukas Annat ja karjus: „Mis sa vahid siin! Mine ära ja jäta meid rahule!”

Anna tahtis ära minna, aga ingel hoidis tal kõvasti käest kinni ega lasknud teda minema.

„Ütle talle, et oled ta sõber,” käskis ingel.

„Ei ütle,” vastas Anna. Ta oli prillid eest ära võtnud ning vaatas vihaselt tagedat Jaanat.

„Pane kohe prillid ette!” käskis ingel sellise tooniga, et Anna kuuletus. Tuba näis veidi kenam ning Jaanagi ei paistnud enam nii vihane.

„Vaata, kas sa seda tahad?” küsis Anna ja võttis taskust ühe kauni klantspildi. Sellel oli tüdruk, kellel oli kutsikas süles.

Jaana tõmbas selle ta käest, rebis väikesteks tükkideks ja trampis nende peal.

Jälle tõusis viha Anna südamesse, ta kavatses hüüda: „Sa oled kole ja paha!” Aga ingel pani käe ta suule ning ütles:

„Vaata teda hoolega läbi armastuse prillide!”

Anna vaatas. Ta nägi väga, väga õnnetut tüdrukut, kelle südames elas mure oma ema ja isa pärast. Ja suur üksindus. Ning hirm.

Anna unustas täiesti, et Jaana oli äsja puruks rebinud tema ühe ilusama klantspildi ja ütles: „Ma olen su sõber.”

Jaana ei vastanud. Ta irvitas.

„Ütle talle, et Jeesus armastab teda,” andis ingel nõu.

„Jeesus armastab sind ja Esat,” lausus Anna. „Ta võib aidata, kas sa usud?”

„Ei,” sõnas Jaana. „Ta ei tunnegi mind.”

„Tunneb küll,” lausus Anna. „Jeesus tunneb kõiki ja armastab kõiki.”

„Ära valeta!” ütles Jaana.

„See on tõsi. Nii öeldakse Piiblis. Ta armastab ka halbu ning annab andeks. Ma olen seda ise kogunud,” lisas Anna. (Vanaema ütles sageli: „Ma olen seda kogunud.”)

Jaana seisis väga vaikselt ja vaatas Annat.

„Räägi veel Jeesusest,” sosistas ingel.

„Jeesus on meile sõbraks, kui me seda palume. Ta kuuleb, kui me palvetame ja ta aitab meid.”

„Ma palun,” sõnas Jaana ning pani käed risti. Ta oli olnud mõne korra pühapäevakoolis ja seal pandi käed risti. Siis ta ütles: „Tule, Jeesus, mu sõbraks!”

„Anna talle armastuse prillid,” lausus ingel Annale. „Oi, ei! Kuidas ma ise ilma nendeta hakkama saan?” „Andja ei jää vaesemaks,” ütles ingel ning Anna ulataski armastuse prillid Jaanale.

„Võta need endale. Jeesus andis need mulle, mina annan nüüd sulle,” sõnas ta.

Jaana pani prillid ette ja hüüatas: „Kui meil oleks aega koristada, rõõmustaksid ema ja isa väga, kui nad koju tulevad.”

Anna vaatas tuba ja nägi seda sellisena, nagu see pärast koristamist välja

näeks. Hoopis teistmoodi kui praegu. Anna imestas ning katsus ninal seda kohta, kus olid olnud armastuse prillid. Vaata imet: need olid jälle seal! Tal olid armastuse prillid, kuigi ta oli just praegu need ära andnud. Ingel oli talle uued andnud. „Jeesusel on neid palju,” sõnas ingel ja naeris.

„Koristame koos!” ütles Anna. „Ka kuue- ja viieaastased oskavad juba koristada.”

„Ja neljaaastased,” sõnas Esa.

Üheskoos korjasid nad kokku riided ja pühkisid põrandad. Neil oli tore koos olla. Jaanagi oleks peaaegu ingliti näinud, sest kellel on armastuse prillid, näeb rohkem kui ilma nendeta.

„Ma olen alati su sõber,” ütles Anna Jaanale, enne kui läks koos ingliti koju.

„Ja mina sinu sõber,” vastas Jaana.

„Mina ka,” ütles Esa.

Neil kõigil oli hea meel.

(Sa võid ise sellele peatükile lõpu mõelda ja jutustada, mis juhtus siis, kui Jaana ja Esa isa ja ema koju tulid. Lõpp võib olla õnnelik, kuid see võib olla ka teistsugune.)

Jaana jaoks lõppes see päev õnnelikult, sest see lõppes õhtupalvega. Jeesus õnnistas teda ning lubas aidata.

MAAILMA KÕIGE UHKEM INIMENE

Reede

Kui Anna ja Pekka reedel liivakastis istusid ja liivakooke küpsetasid, nägid nad, kuidas naabermaja väravast ukerdas välja väike poiss.

„See on Tapani,” ütles Pekka. (Nad mängisid vahel koos.)

„Oi heldeke!” hüüatas Anna. „See laps läheb ju otse sõiduteele!”

Näis nii. Tapani oli veidi üle aasta vana ega osanud autosid karta.

Anna jooksis Tapani juurde ja haaras tal käest hetkel, kui ta oli just astumas kõnniteelt sõiduteele.

„Ära mine sõiduteele, see on ohtlik!” ütles Anna. Ta viis Tapani mürisevatest autodest kaugemale.

„Oo-lik,” ütles Tapani ja vaatas rõõmsail silmil Annat.

„Tapani! Tapani!” hüüdis hääl õuest. Tapani ema tuli värava juurde. Ta nägi Annat ja Tapanit värava poole tulemas.

„Sa oled ingel!” sõnas Tapani ema Annale. „Ei mõista, kuidas see poiss mu käest välja lipsas. Keegi on jälle värava lahti jätnud!”

Ta surus Tapani vastu rinda ja tõreles: „Rumal poiss, et lähed tänavale. Auto sõidab sulle otsa.”

„Lu_mal poiss,” kordas Tapani ja naeratas emale. „Anna auto!”

Tapani ema kandis poisi Pekka juurde liivakasti ning andis talle taskust väikese mänguauto.

„Vood,” ütles Tapani. Ta mõtles „Fordi”.

Tapani ema ja Anna istusid liivakasti kõrval olevale pingile. Annale tundus, nagu oleksid nad kaks ema, kes valvavad väikesi lapsi. Tema meelest oli tore ema mängida. Aga Tapani ema võttis varsti Tapani kaenlasse ning viis ta koju.

„Koristamine jäi pooleli,” ütles ta.

Kui ema varsti pärast seda viis Pekka lõunauinakut tegema, jäi Anna pingile üksi. Aga ingel oli ju ta kõrval.

Nad vaatasid mööduvaid inimesi ja loomi. Peku peremees viis Peku parki. Peku on soome püstkõrv koeratõug. Naabermaja suur hall Pelle läks koos proua Terosega sisseoste tegema. Pelle oli saksa lambakoer, kes oskas ajalehte suus kanda.

Samas väljus majast Ketola Riitta. Anna vaatas Riittat huviga. Riitta oli juba üsna vana. Mitte nii vana kui vanaema või ema, aga vähemalt kahekümneaastane või viiekümneaastane. Vähemalt nii vana, et mitte märgata viieaastasi.

Riitta ei märganud Annat. Ta läks mööda. Tal ei olnud armastuse prille ees ning tal oli kuhugi kiire.

Riitta oli Anna arvates maailma kõige uhkem inimene. Tal olid blondid

juuksed ja punased huuled ja punased küüned ja punased põsed ka. Aga silmad olid sinised. Mitte silmad, vaid silmade ümbrus. Ja kulmude joon oli peenike ning must. Tal oli seljas lilleline suvekleit, mille allservas olid valged pitsid. Kingakontsad olid kõrged ja peened.

Ta oli tõepoolest peen. Maailma kõige uhkem inimene. Või vähemalt Soome kõige uhkem. Tal olid ka kõrvarõngad. Kullast. Ning käevõru ja sõrmused.

Anna vaatas imetledes talle järele. Aga ingel ta kõrval ohkas.

„Kas ta pole tore?” küsis Anna.

„On.”

„RIITTA ON MAAILMA KÕIGE UHKEM INIMENE VÕI VÄHEMALT KÕIGE UHKEM SOOMES,” MÕTLES ANNA IMETLEDES.

AGA INGEL OHKAS: „TA ON VALINUD OMA TEE. TEMA EMA NUTAB, SEST TA HÜLGAS INGLI.”

„Miks sa siis ohkad? Kas sa oled kurb?”

„Olen Riitta pärast mures.”

„Aga ta on juba suur,” lausus Anna. „Tal on palju raha. Ta käib tööl. Tal on peigmees ja peagi läheb ta mehele, kui ta juba läinud ei ole. Tal on elus hästi läinud.” Kõike seda oli Anna kuulnud räägitavat.

„Jah,” nõustus ingel, „aga ta on valinud oma tee. Tema ema nutab.”

„Kuidas nii, „oma tee?”” küsis Anna.

„Nõndamoodi, et ta on pööranud selja Jeesusele, kelle laps ta väiksena oli. Ta ei täida Jumala käske. Ta tahab olla vaba.”

„Kui ta on vaba ja läheb oma teed, kas ta läheb koos ingluga?”

„Ei,” vastas ingel. „See ongi kurb. Ta on ingli ära ajanud. Ta ei taha, et keegi teda juhiks. Ta tahab kõike ise oma peaga teha. Ta mõtleb ainult oma välimusele ja iseendale. Ta on armastuse prillid purustanud.”

„Kas ta ema sõna ka ei kuula?”

„Ei, ei kuula.”

Tüki aega ei öelnud Anna midagi. Ta mõtles. Polnud kuigi meeldiv, kui pidi ema sõna kuulama ega saanud teha oma tahtmist mööda. Ei tohtinud kauem kui kella kümneni üleval olla. Pidi minema poodi, kuigi oleks tahtnud värviraamatut värvida või mängida. Riitta tegi alati seda, mida ise tahtis. Ta tahtis olla uhke.

„Minu arvates oleks tore, kui saaks teha alati nii, nagu ise tahaks,” ütles Anna.

„Sa arvad nii,” ütles ingel, „aga arvad valesti. Oma mina on halb härra ja valitseja ning oma tahtmine on halb tahtmine.”

„Aga mõtle Riittale,” lausus Anna. „Kas sa ei näinud, kui peen ja uhke ta oli? Tal on raha. Ta võib osta, mida tahab. Kas või sada jäätist päevas ja ilusaid riideid. „Tal on hästi läinud,” nii ütles majaproua meie emale.” „Ei,” vastas ingel. „Kellelgi pole hästi läinud, kui ta on Jeesusele selja keeranud. Keegi pole vaba, kui Jeesus teda ei vabasta.”

„Kas sellest kirjutatakse Piiblis?” küsis Anna.

„Kirjutatakse (Jh 8:35–36). Ja see on tõsi. Kui näiteks sina teeksid kodus kõike oma tahtmist mööda, mis siis saaks? Sina ütleksid: „Mina tahan, mina tahan.” Ema mõtleb teistele ja ütleb: „Ei saa.” Siis sina vihastuksid ja lööksid ema. Või põrnitseksid. Sööksid kapist ära parimad palad. Kui sa kohe ei saa, mida tahad, tujutseksid ning lõhuksid asju.”

Anna oli täiesti vait. Ta mõtles. Ta oli tujutsenud ning põrnitsenud. Ta oli löönud ema ja kord vihaga visanud lillevaasi põrandale.

„Aga kui ema teeks ka seda, mida ta ise tahab?” küsis ingel.

Anna ei vastanud. Ta mõtles jälle. Kui ema tahaks minna vanaema juurde, kes keedaks siis süüa? Kui ema tahaks osta kogu raha eest ilusaid riideid ja kõr-

varõngaid, kuidas saaksid lapsed kingi ja riideid?

„Aga ema armastab meid,” sõnas Anna. „Tal on armastuse prillid. Ta tahab meile hea olla. Ta ei pea hea olema, aga ta ise tahab seda.”

„Nii see on,” ütles ingel. „Vabadus võib olla kahesugune. See võib olla egoistlik, ainult oma heaolu arvestav. See teeb inimesed õnnetuks. Teine on armastuse vabadus, mis tahab teistele parimat. See muudab inimesed rõõmsaks.”

„Kuidas saab armastuse kaudu vabaks?” päris Anna. „Jeesus vabastab,” lausus ingel. „Kui oled Jeesuse lähedal, saad temalt rõõmsa meele ja tahtmise aidata. Kui sul on armastuse prillid, siis näed, mis on parim teistele, mitte ainult endale. Ega ilusad riided ja kuldehted ja meigid muuda inimest ilusaks. Õige ilu on südame headus. See tähendab armastust ja alandlikkust ning teiste aitamist.”

„Kui mina tahan valida oma tee, siis ütle mulle, et ma ei tohi. Ütle seda valjusti.”

„Olen öelnud palju kordi, aga sina ei kuula. Sa pead ise valima.”

„Hoia minust kõvasti kinni, ära lase mind lahti,” sõnas Anna.

„Ei,” lausus ingel. „Sul on vabadus valida. Ma ei saa sind vägisi kaitsta.”

„Aga Jeesus saab,” ütles Anna. „Ja Riittat, kes on maailma uhkeim inimene. Ma palun, et Jeesus teeks meid südame poolest headeks inimesteks.”

„Sa teed õigesti,” ütles ingel. „Jeesus võib teha rohkem, kui oskad paluda. Ta aitab meelsasti.”

„Ma tahan olla südamest hea inimene,” lausus Anna. „Aga ma oleksin meelsasti muidu ka tore.”

„Esimene on tähtsam,” sõnas ingel.

ÕHTUNE VESTLUS INGLIGA

Laupäev

Ema oli koos lastega lugenud õhtupalve ja laulnud neile unelaulu, katnud Anna ja Pekka tekiga, silitanud nende põski ning soovinud head ööd.

Pekka magas. Aga Anna oli ärkvel ja vestles ingliga. „Miks väikesed lapsed peavad vahel kandma suurt muret?” küsis ta inglilt.

„Millist muret?”

„Näiteks sellist nagu Jaanal ja Esal. Et isa ja ema joovad ning lapsed peavad magama voodi all. Või nagu Samil, kes näeb vaid kätega ega näe värve.”

„Sami pole ju kurb,” tuletas ingel meelde.

„No jaa,” ütles Anna. „Raija ka ei karda enam surma. Aga väike laps võib karta, et isa ja ema lähevad lahku ja nad ei tea, kelle juurde jääda. Kas sa Kimmot tead?” „Tean,” vastas ingel. „Inglid tunnevad kõiki lapsi.” „Kimmo isa ja ema elavad eri linnades. Kimmo elab vahel isa juures ja vahel ema juures ja vahel vanaema juures. Kimmol on kolm hambaharja, et ei peaks hambaharja kaasa võtma, kui elab kolmes kohas.”

„Mida sina kardad?” küsis ingel.

„Sõda ja tulekahju ja tigidat koera ja seda, et suvel võib kukkuda või et hunt tuleb metsast, või laevad lasevad naftat merre ning kalad surevad. Või seda, et on mürgiseid seeni, sassunud juurvilja ja põhjavett.” „Saastunud,” parandas ingel.

„Jah, saastunud. Ja siis kardan, et lennuk võib alla kukkuda või juhtub autoõnnetus. Ja muud taolist.”

„Oeh,” ütles ingel. „No oli sinul vast pikk rivi hirme! Terve koorma jagu.”

„Ega ma alati kardagi,” selgitas Anna, „aga kui midagi juhtub, siis hakkab kartma.”

„See pole ime,” oli ingel nõus. „Aeg on selline. Ka minu meelest on väikestel lastel liiga palju muresid.”

„Jah. Näiteks hirm. Või nälg arengumaades. Et peab paadiga põgenema või et ema sureb. Ja see, et ei tunne Jeesust nagu paganalapsed.”

„Jah,” nõustus ingel.

„Või kui saab raske haiguse, näiteks köht läheb lahti või gripi või vähi või allergiini...”

„Allergia,” parandas ingel.

„Eija emal oli vähk ja ta suri. Seija sureb peagi. Mul oli kord kõva gripp, aga see oli natuke tore ka. Võisin süüa, mida tahtsin, ja ema istus voodi ääres ning luges muinasjutte.”

„Siis sul kõva grippi küll ei olnud,” sõnas ingel. „Kui on kõva gripp, ei taha

üldse süüa.”

„Ei, mul nii kõva grippi ei olnud, aga peaaegu nii kõva.”

„Tead, ma arvan, et sul pole päris suuri muresid veel olnudki.”

„Peale hirmude,” lausus Anna.

„Jaa, hirmu on küll raske taluda, aga tead mis?”

„Noh, mida?”

„Seda, et sa ei pea neid taluma. Sa võid need maha jätta. Nii räägitakse Piiblis. Kas mäletad Peetrust? Ta kirjutab: „Heitke kõik oma mure tema peale, sest tema peab hoolt teie eest!” (1 Pt 5:7).

„Tema see tähendab Jeesus!” hüüatas Anna.

„Jah,” vastas ingel. „Samuti ei pea sa muret tundma homse päeva pärast (Mt 6:25–34). Sa ei pea kartma, et lennuk kukub sulle kaela või hunt tuleb metsast või muud taolist. Paljud asjad, mida inimesed kardavad, ei juhtu tegelikult mitte kunagi. Mõned asjad küll juhtuvad, kuid ka neid ei tarvitse ette karta.”

„Aga paljud asjad on siiski väga koledad.”

„On küll,” nõustus ingel, „aga Jeesus aitab iga päev, kas sa ei mäleta?”

„Vahel ma unustan ära,” tunnistas Anna. „Unustan ära Jeesuse ja taeva.”

„Paljud unustavad,” lausus ingel. „Nad arvavad, et raha on tähtsam, aga see pole nii. Rahaga ei saa end elumuredest vabaks osta. Vastupidi, neid tuleb aina juurde. Ja kui nad kannavad ise oma koormaid, siis nad lausa nõrkevad nende all. Elu muutub raskeks, kui Jeesus ja taevas ununevad. Paljude inimeste suured mured on valed mured. Nende asjade üle, mille üle nad peaksid muret tundma, nad hoopis naeravad.”

„Sellest ei saa ma aru,” sõnas Anna.

„Sa ei peagi veel kõigest aru saama,” vastas ingel. „Pea vaid meeles, et Jeesus armastab sind. Ta vaatab sind läbi armastuse prillide. Sa võid iga päev jätta kõik mured ja hirmud tema hooleks ning ta hoolitseb sinu eest.”

„Kas päris iga päev?”

„Iga päev, maailma lõpuni.”

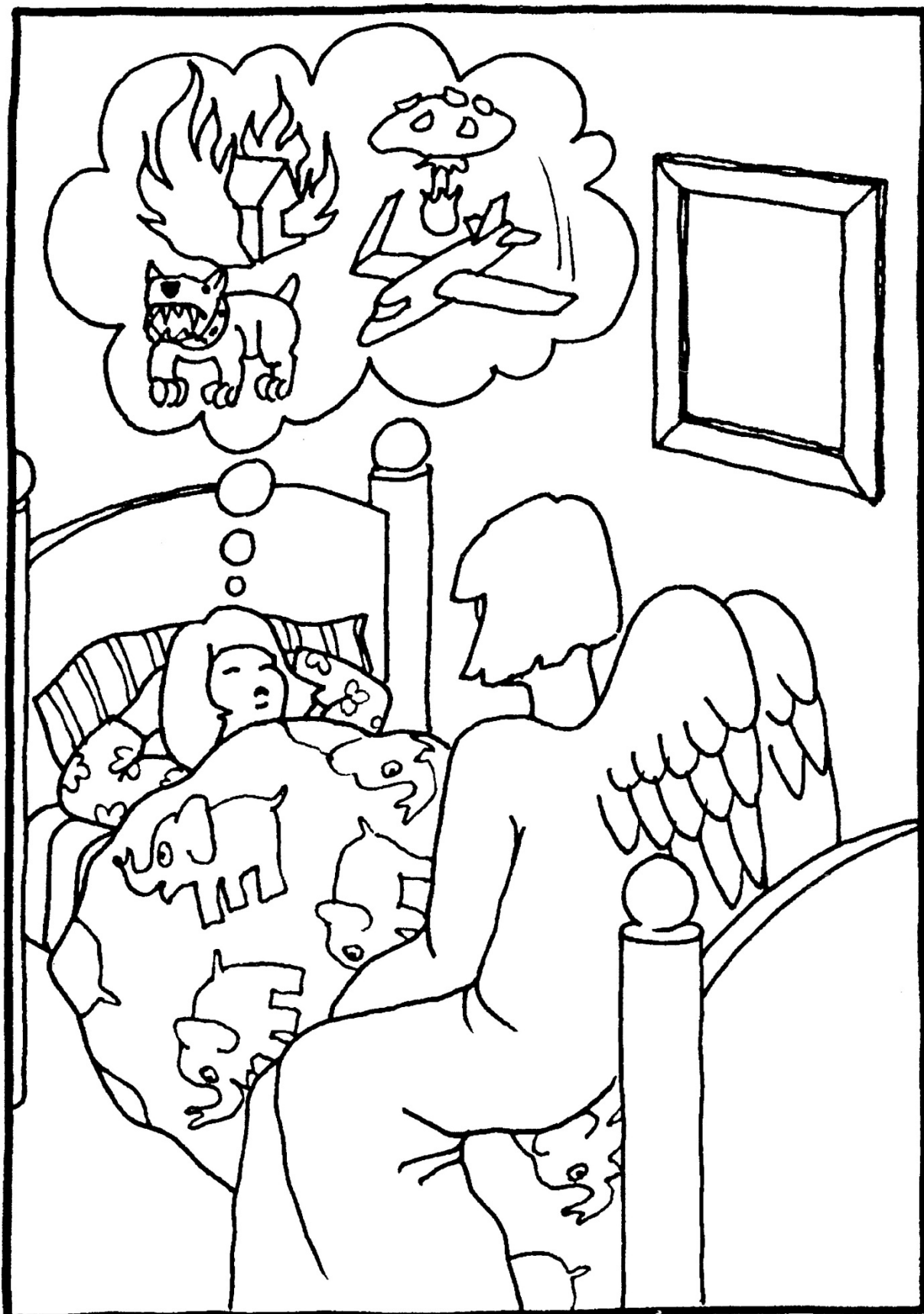
„Kas sellest räägitakse Piiblis?”

„Räägitakse.”

„Siis on see õige. Küll on hea, et Jeesus on olemas.”

„Jah,” ütles ingel, aga Anna ei kuulnud, sest ta oli uinunud. Ingel avas tema kohal oma säravad tiivad ja kaitses teda kõige halva eest. Anna naeratas unes.

„MA ARVAN, ET SUL POLE VEEL SUURI MURESID OLNUDKI,” ÜTLES INGEL.
„PEALE HIRMUDE,” SÖNAS ANNA.

Joonista seinale pilt. Värvige see.

KOLM RÕÕMSAT JUMALA LAST

Pühapäev

Oli päikesepaisteline pühapäev, kui ingel õhtupoolikul ütles:

„Täna läheme tervitama kolme rõõmsat Jumala last.”

Ta ütles seda kelmikalt. (Kui sa ei tea, mida „kelmikalt” tähendab, küsi emalt.)

Nad läksid. Möödusid tühjast puumajast, mille õuel kasvasid kummelid, mis sarnanesid karikakardega. Anna korjas neid suure kimbu. Neid võis noppida. Nad läksid samas kvartalis oleva mitmekorruselise maja õue. Seal kasvas paar igivana kaske. Õuel oli kõrge puutrepiga vana kollane maja. Trepil kõrval kasvas viirpuu, millel oli palju marju.

Ingel juhtis Anna puumaja trepist üles. „Helista uksekella!” sõnas ingel.

Anna helistas. Veidi aega ei tulnud kedagi, siis kostus ukse tagant lohisevaid samme. Valgepäine vanamemm avas ukse.

„Tere!” ütles Anna ja tegi kniksu.

„Kas siin elab kolm rõõmsat Jumala last?”

„Astu sisse, laps,” ütles memm. „Tule sisse. Kui sul on asja, võid rääkida seda mu õele lidale. Mina nimelt ei kuule.”

Nad läksid sisse. Köögilaua ääres istus teine memm ja kiilaspäine vanataat.

„Kas tema on Kekkonen¹?” küsis Anna sosinal inglilt.

„Ei,” vastas ingel.

„Ma tõin teile külla väikese lilleneiu,” ütles see memm, kes ukse oli avanud.

Anna tegi kniksu.

„Mina olen Anna. Kas siin elab kolm rõõmsat Jumala last?” Ta vaatas ringi, et näha lapsi. Laua ääres istuv lida-memm puhkes naerma. Taat, kel polnud juukseid, naeris ka. See memm, kes oli ukse avanud, ühines naerjatega, kuigi ta ei teadnud, mille üle teised naersid, sest ta ei kuulnud.

„Kulla laps,” sõnas lida-memm. „Sa oled õigesse kohta tulnud, kuigi me oleme veidi vanavõitu Jumala lapsed. Aga Jumalal on ka vanu lapsi. Mina olen lida ning olen kaheksakümne viie aastane. Olen pime, aga tänu Jumalale on mul täitsa hea kuulmine. See on Jumala headusest. Noorem õde Emilia, kes sulle ukse avas, on kurt. Tema on kaheksakümne kahe aastane. Eemeli on meist vanim. Ta on kaheksakümne kaheksa aastane. Tal ei ole enam juukseid ega mälu.”

„Anna lilled neile,” ütles ingel.

Anna pani kummelid pimedale lida-memme pihku.

---

¹ Soome president aastail 1956-1984

„KAS SIIN ELAB KOLM RÕÕMSAT JUMALA LAST?” KÜSIS ANNA. TA VAATAS RINGI, ET NÄHA LAPSI. IIDA-MEMM PUHKES NAERMA. „OLED TULNUD ÕIGESSE KOHTA,” ÜTLES TA. „JUMALAL ON NII EAKAID LAPSI KA.”

Arva ära, kumb on Emilia-memm, kumb lida-memm. Eemeli-taati sa ei pea ära arvama.

„Lilled,” imestas lida-memm.

„Neist võib pärja punuda, kui keegi oskab,” lausus Anna.

„Ma proovin,” sõnas lida-memm.

Oma kõverate sõrmedega punus ta ettevaatlikult ja osavalt pärja. Ta oskas,

kuigi ei näinud. Ta nägi samuti kätega nagu Samigi.

Kui pärg sai valmis, võttis selle noorem õde Emilia, kes oli kaheksakümne kahe aastane, ja asetaski vend Eemeli pähe, kus polnud juukseid.

„Eemeli sai pärja,” lausus Emilia-memm ja nad kõik hakkasid rõõmsalt naerma. Ka Anna ja ingel liitusid nendega.

„Pärg on kui kroon,” hüüdis Anna ja plaksutas käsi.

„Ja mõelge, Jumal on lubanud anda meile „kirkuse närtsimatu pärja” (1 Pt 5:4),” sõnas lida-memm.

Noorem õde Emilia vaatas pärga venna peas. Ta polnud kuulnud, mida lida-memm oli öelnud, aga Anna lilledest punutud pärg viis temagi mõtted taevale.

Eemeli ei öelnud midagi, ta ainult istus ja naeris.

„Küll Jumal on meile hea olnud,” ütles pime lida-memm. „Kas see pole mitte tema headusest, et ainult mina olen pime ja Emilia kurt. Eemeli kuuleb ja näeb, kuigi ei mäleta midagi. Mõttele, kui me kõik oleksime pimedad või kurdid või mäluta. Me ei saaks siis elada koos omas kodus.”

„Kes teile süüa keedab?” päris Anna.

„Emilia. Söögitegemisel ei vajata kõrvu,” lausus lida-memm. „Eemeli ja mina käime toidupoes sisseoste tegemas. Emilia kirjutab paberile, mida on vaja osta. Kui kogu kaup on võrgus, siis tassib Eemeli võrku ja mina toon ta koju. Ilma minuta võib ta ära eksida, sest ta ei mäleta midagi. Kuigi ma olen pime, tean ma hästi teed poest koju. Vahel me käime kolmekesi jalutamas. Kord nädalas käib meil koduabiline. Taevaisa armastus ümbritseb meid iga päev.”

Anna mõtles.

„Kuidas sai Emilia-memm tulla mulle ust avama, ta ei kuule ju uksekella?” küsis ta. lida-memm naeris. „Ta kuuleb käte keelt,” lausus ta. Ta näitas, kuidas uksekella helistatakse ning osutas ukse poole. Emilia-memm tõusis, et minna ust avama, aga lida-memm haaras tal varrukast ning raputas pead. Ta osutas Annale, lida-memm sai aru, mida ta „ütles”.

„See oli sinust kena, et tulid meid vaatama,” lausus Emilia-memm. Ta ei kuulnud vestlust, aga tahtis sellest osa võtta. Eemeli-taat istus, pärg peas, ja ainult naeris. Ta oli unustanud, kuidas külalisega vestelda ning võib-olla oli ta unustanud pärjagi.

„Jumala headus ümbritseb meid iga päev,” sõnas Emilia-memm teadmata, et lida-memm oli seda juba öelnud.

„Jah, kõigil ei ole nii hea kui meil,” nõustus lida-memm. „Näiteks paganatel, kes ei tunne Jeesust. Kas sina, laps, tunnend teda?”

„Muidugi tunnen ma Jeesust.”

„See on tähtsaim,” sõnas lida-memm. „Paljud ei tunne. Paganad ei ole temast kunagi kuulnudki. Aga mõttele, ka meie saame osa võtta misjonitööst. Vaata, seal

kummuti peal on väike misjoni rahakassa. Sinna me paneme tänukinke rõõmude eest, mida Jumal meile annab.”

Ta pöördus Eemeli-taadi poole ning ütles: „Eemeli, vast tooksid kassa kummutilt siia!”

„Mina toon,” ütles Anna. Ta hüppas püsti, tõi kassa ning pani selle pimedale lida-memme sülle.

Kui Eemeli-taat nägi kassat, ütles ta: „Elus on palju tänuväärset, kui on olnud muresid.”

Ta oli unustanud peaaegu kõik, kuid rõõmu ja tänulikkust ta mäletas.

Kui kurt Emilia-memm nägi säästulaegast, võttis ta kummutisahtlist väikese rahakoti, avas selle ja võttis sealt kümme marka ning pistis raha kassakaanes olevast pilust sisse.

„Tänu Jumalale lilled ja Eemeli pärja eest,” ütles ta ja vaatas rõõmsalt Annat.

„Ja selle väikese külalise eest, kes tunneb Jeesust,” lisas lida-memm.

„Kas te olete rikkad?” päris Anna. Tal käis pea lausa ringi, vaadates „rõõmsaid Jumala lapsi” ja kuulates nende juttu.

„Me oleme rikkad,” naeris pime lida-memm. „Meil on kõik olemas. Me saame rahvapensioni ja Eemeli saab lisaks tööpensioni. Ta töötas rohkem kui viiskümmend aastat raudteel ja enne seda mõne aasta sulasena.” „Aga Emilia-memm pani kassasse paberraha. See oli vist sada marka. Ma ei tunne hästi rahasid.”

„Ei, ainult kümme marka,” lausus lida-memm. „Kümme marka on väike tänu Jumala suure armastuse eest.”

„Kas margast poleks küll olnud? Või viiest margast?” „Ei. Ka sada marka oleks liiga vähe,” lausus lida-memm. „Raha ei tähenda midagi Jumala headuse kõrval. Jumal teab, et me tahaksime anda rohkem. Asju, mille eest tänada, on palju, nii koguneb kassasse tasapisi väikestest rahadest suurem summa.”

„Me palvetame iga päev misjonitöö eest,” sõnas kuri Emilia-memm. Ta ei teadnud, millest teised räägivad kuid nähes pimedale õe käes rahakassat, arvas ta, et küllap räägitakse misjonitööst.

„Mina võin suureks saades hakata kas või misjonäriks,” ütles Anna. Ta polnud eales midagi taolist mõtelnud.

Pime lida-memm kõmpis Annat. Ta pani oma vana kortsulise käe Anna pea peale ja ütles: „Jumal õnnistagu seda väikest mõtet.”

Annal oli väga hea meel. Ta oli väga rõõmus, nii rõõmus, nagu Jeesus ise oleks teda õnnistanud. „Mina tahan ka Jumala tööst osa võtta,” sõnas ta, „ma tahan ka olla rõõmus Jumala laps.”

„Sa ju oledki,” ütles lida-memm.

Kui Anna läks koju, siis kolm rõõmsat Jumala last olid aknal ja lehvitasid

talle. Eemeli-taadil oli ikka veel pärg peas. Pime lida-memm ei näinud, et Anna lehvitas neile, enne kui tänavale astus, aga kurt Emilia-memm rääkis talle sellest ning ta naeratus muutus veelgi päikselisemaks.

„Seal oli tore olla,” sõnas Anna, „aga see on veider, et Jumala lapsed võivad nii vanad olla.”

„Ka sina jääd alati oma ema ja isa lapseks, kuigi elad kas või saja-aastaseks,” ütles ingel.

„Kas jään? See on ju tore! Kuigi isa ja ema on siis juba surnud, kui mina olen nii vana.”

„Jah,” nõustus ingel, „aga Jumal ei sure kunagi. Ta hoolitseb ühtviisi nii vanade laste kui väikeste laste eest.”

„Ja annab taevas kõigile pärja. Nõnda ütles pime lida-memm. Kas see on tõsi?”

„See on tõsi,” kinnitas ingel.

„Jumal on imepärane,” mõtles Anna, ja selles oli tal täiesti õigus.

PARIM ON EES

Iga päeva lugu

Ühel päeval istus Anna pingikesel ja laulis esimest inglilaulu. Viis polnud päris õige, kuid sõnad olid kui lauluraamatust.

„Ema triikis pesu.“

„Ema,“ ütles Anna, „mina olen iga päev ingluga koos, aga kas Piiblis on ingleid?“ (Lapsedki hakkavad vahel kahtlema.)

„Muidugi on,“ vastas ema. „Sa just laulsid sellest, mida Piibel räägib esimesest jõuluööst. Ingel räägib karjastele Jeesuse sündimisest. Taeva koorid laulavad au Jumalale, kes saatis neile Vabastaja.“

„Või nii,“ ohkas Anna kergendatult. „Ingel on siis olemas.“

„Muidugi on,“ sõnas ema. „Piiblis räägitakse palju inglitest. Jeesuse sündimise ajal olid nad usinasti liikvel. Ingel rääkis Jeesuse emale Maarjale suure saladuse, et temast saab Vabastaja ema (Lk 1:26–37). Joosepile ilmus ingel unes vähemalt kolmel korral (Mt 1:20–21; 2:13, 19).“

„Räägi veel Piibli inglitest,“ palus Anna.

„Jeesus ütles, et väikeste laste inglid näevad alati Taevaisa palet (Mt 18:10).“

„Kas minu ingel ka?“ tahtis Anna teada.

„Jah.“

„Aga Pekka ingel?“

„Ka Pekka ingel.“

„See on tore,“ ütles Anna ja naeris. „Aga räägi veel!“ „Ühel ööl oma elu lõpul oli Jeesus Õlimäel palvetamas. Tal oli väga raske olla, sest ta teadis, et peab homme surema.“

„Ristil,“ täpsustas Anna.

„Jah. Maailma patud rõhusid teda. Ta palvetas nii: „Isa, kui sa tahad, vii see karikas minust mööda! Ometi ärgu sündigu minu tahtmine, vaid sinu oma!“ Jeesus mõtles karika all kannatust ja surma. Siis ilmus ingel ja kinnitas teda (Lk 22:42–43).“

„Räägi veel inglitest!“

„Jeesus ütles, et taeva inglid rõõmustavad, kui inimene, kes on läinud patuteele, tuleb tagasi Taevaisa juurde (Lk 15)“

„Räägi veel!“

„Lihavõttepüha hommikul nägid sõdurid inglit. Ta oli kui välk. Ta veeretis Jeesuse haualt kivi kõrvale. Ka naised, kes tulid hauale, nägid ingleid (Mt 28:2–8).“

„Räägi veel inglitest,“ palus Anna. Talle meeldis, kui ema jutustas inglitest.

„Ükskord oli kuningas Herodes lasknud vangistada Jeesuse jüngrid, ka

Jakoobuse ja Peetruse. Jakoobuse oli ta lasknud juba surmata. Peetrus oli ikka veel vangis. Paljud pidid kannatama Jeesuse pärast.”

„Ega ometi mitte enam meie ajal?” küsis Anna, silmad suured.

„Ka meie ajal, aga on lohutav, et Jeesus ei unusta omasid. Ta on nendega iga päev.”

„Kas vangis ka?”

„Igal pool. Peetrust valvati hoolega. Ta teadis, et peab minema kohtu ette ning võib-olla mõistetakse temagi surma. Arva, mida ta öösel tegi?”

„Kartis ja nuttis,” pakkus Anna.

„Vale, arva veel kord.”

„Palvetas.”

„Kindlasti luges ta õhtupalve, aga seejärel ta magas nagu väike laps, kuigi ta käed olid valvurite külge aheldatud. Äkki müksas keegi Peetrust ja ütles: „Ärka! Tõuse kiiresti! Pane kingad jalga ja riided selga!” Arva, kes oli tulnud vangikongi?”

„Ingel teadagi,” vastas Anna.

„Õige. Peetrus avas silmad ja nägi ingliti. Ahelad kukkusid ta käte küljest ja ingel ütles: „Järgne mulle!” Nad läksid valvuritest mööda ja kui jõudsid suure raudväravani, avanes see neile iseenesest. Aga Peetrus ei teadnud, et ingel on olemas, vaid arvas, et ta näeb und. „See ei saa olla tõsi,” mõtles ta endamisi inglile järgnedes.”

„Naljakas Peetrus. Ei usu seda, mis on olemas.”

„Ingliteod on vahel nii uskumatud,” ütles ema ja jätkas:

„Tänaval läks ingel ees, aga järsku ta kadus. Peetrus ei näinud teda enam, kuigi pingutas silmi. Peale selle oli tänaval pime. Sel ajal ei olnud tänavavalgustust.

Seal seisis Peetrus täiesti üksi tänaval. Arvan, et ta näpistas end käsivarrest, et unest ärgata. Aga ta oli juba üleval. Ingel oli tõepoolest ta ära päästnud. See oli nii hämmastav, et võttis tüki aega, enne kui Peetrus toibus. „Kuhu ma nüüd lähen?” mõtles ta. Ta otsustas minna Johannes Markuse ema Maria majja.

Sel ajal kui Peetrus oli vangis, oli Maria majas palju sõpru, kes palvetasid tema eest. Nad palvetasid ka öösel, nii mures olid nad Peetruse pärast. Mida nad palusid, mis sa arvad?”

„Et Peetrus pääseks vanglast,” vastas Anna. „Muidugi,” vastas ema ja jätkas:

„Keset palvet kostus koputus välisuksele. Nad ehmatasid koledasti. „Nüüd tulevad nad ka meid kinni võtma,” sosistas keegi.”

„Kuid see oli ju Peetrus!” hüüdis Anna. „See oli ju Peetrus!”

„Nad ei teadnud seda. Kui Peetrus ikka veel koputas, ütles Maria oma teenijatüdrukule Roodele: „Mine vaata, kes seal on!” Roode läks välisuksele ning

küsis: „Kes seal on?” – „Mina,” vastas Peetrus. Roode tundis Peetruse häält ning rõõmustas väga. Ta jooksis tuppa ja hüüdis: „Seal on Peetrus!” Ta rõõm oli nii suur, et ta unustas ukse avamata. Arva, mis siis juhtus?”

„Nad jooksid kõik uksele Peetrusele vastu.”

„Nii võiks arvata, aga nii ei juhtunud. Nad ei uskunud, et ukse taga on Peetrus. „Sa sonid,” ütlesid nad Roodele. Aga Roode kinnitas: „See on tõsi! Ma tunnen ju Peetruse häält!” Siis vaatasid nad ehmunult üksteisele otsa ja ütlesid: „See on tema ingel.” Nad mõtlesid, et Peetrus on surnud ning ta ingel tuli seda neile teatama. Aga Peetrus seisis ikka veel ukse taga ja koputas. „Avage uks!” hüüdis ta. Lõpuks läksid nad esikusse ja, tundes Peetruse häälest ära, avasid ukse. Peetrus astus elusana nende ette ja jutustas, mis oli juhtunud.”

„Inglitel on kõikide vanglate võtmed,” sõnas Anna.

„Jah,” vastas ema, „aga mõtle sellele, et need sõbrad, kes palvetasid, ei tahtnud ust avada.”

„On ikka naljakas küll, et usklikudki ei usu,” ütles Anna. „Ja et Roode ei teinud ust lahti. Mina oleksin kohe avanud.”

„Sul on seda kerge öelda, sest sa polnud seal,” tähendas ema. „Aga on kurb, et meie, usklikudki, oleme sageli ebausklikud.”

„Aga Jumal kuulis siiski nende palveid,” ütles Anna. „Inglid teevad, mida Jumal käsib, kuigi inimesed alati ei usu. Ingel võib tänagi avada vanglause, kui Jumal käsib, eks ole ju?”

„Võib.”

„Ma palvetan, et ta avaks,” ütles Anna, „aga räägi veel inglitest!”

„Piibli viimast osa kutsutakse Johannese Ilmutusraamatuks,” lausus ema. „Jumal näitas Johannesele imelisi asju. Selles raamatus on palju lugusid inglitest, kes täidavad Jumala poolt antud ülesandeid taevas ja maa peal. Kord seisavad nad tänades taevasse pääsenud inimeste hulgas Jumala trooni ees (Ilm 7:9–12), vahel viivad nad maa peal täide Jumala kohtuotsuseid. Piiblis näitab ingel Johannesele taeva sära (Ilm 21:9 ja 22:16).”

Õhtul luges ema Annale uuest taevast ja uuest maast (Ilm 21 ja 22).

„Ema, me pääsime ka sinna, eks ole ju?”

„Jah, kui me seda palume.”

„Mina palun,” lausus Anna. „Küll inglitel on palju tegemist: nad peavad valvama lapsi, avama vanglate uksi ning vahel käima taevas laulmas. Aga ma usun, et nad teevad seda meelsasti. Jeesus on andnud neile armastuse prillid, usud sa, ema?”

„Usun.”

„Ja peale selle olen minagi käinud juba koos ingluga. Ta on kaitsnud mind juba viis aastat. Ta viis mind Jeesuse juurde ning Jeesus andis mullegi armastuse

prillid, millega võib näha inimesi lähedal ja kaugel. Ja Jeesust. Aga mõtle, ema, parim on veel ees. Taevas on palju ingleid. Seal on Jeesus.”

Anna plaksutas rõõmust käsi. Ema naeris ning vaatas teda armastusega. Ka Anna ingel naeris.

Koos elasid nad läbi särava taevahetke. Aga Annal oli õigus: parim on ees. Taevas on palju ingleid. Ja seal on Jeesus, kes armastab meid kõiki oma suurima armastusega.

Joonista palju ingleid. Joonista oma paberile inglikoor.